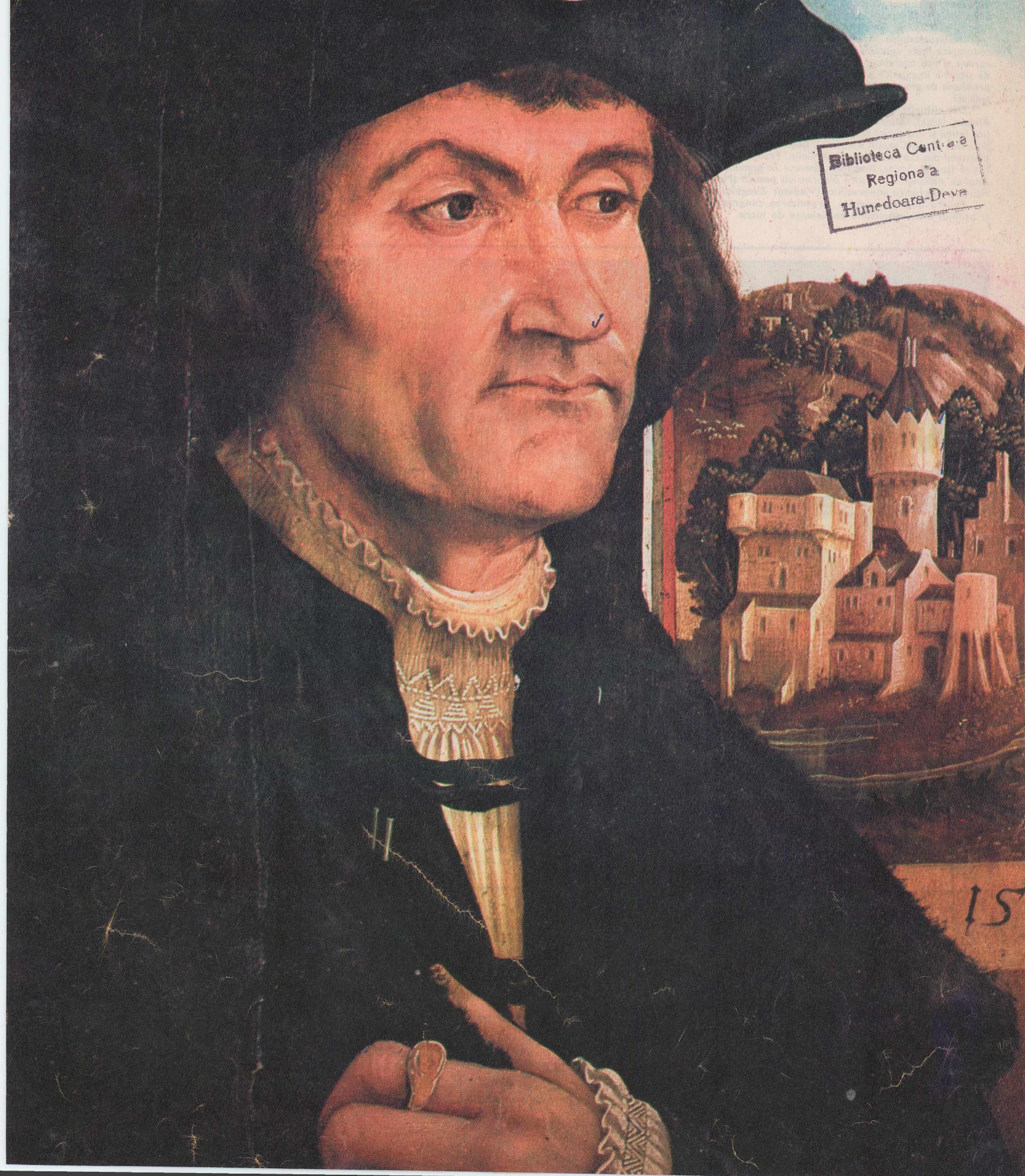

ANUL XVI NR. 20 (624) — 13 mai 1967

fiacãra

Biblioteca Centralã
Regionalã
Hunedoara-Deva

15

Între 28 august și 2 septembrie 1967 va avea loc la București cel mai important eveniment științific internațional în domeniul lingvisticii din ultimii cinci ani. Un număr de aproximativ 1 600 de oameni de știință din 56 de țări se vor întruni în Capitala noastră pentru a dezbate, în cadrul celui de-al X-lea Congres Internațional, cele mai importante aspecte teoretice și practice ale lingvisticii contemporane.

Faptul că organizatorul acestor manifestări internaționale, Comitetul Internațional Permanent al Lingviștilor (C.I.P.L.), a ales țara noastră ca loc de desfășurare a congresului său jubiliar, este o dovadă a prestigiului de care se bucură pe plan mondial școala lingvistică românească.

În momentul de față pregătirile pentru organizarea lucrărilor congresului sînt în plină desfășurare. S-au tipărit unele din rapoartele principale, însoțite de o listă cuprinzînd titlurile a mai mult de 700 de comunicări.

Rapoartele principale vor fi expuse de importante personalități științifice internaționale: prof. Olga Akhmanova (Moscova), prof. G. Devoto (Florența), prof. Ch. A. Ferguson (Washington), prof. R. Jakobson (Cambridge-Massachusetts), prof. B. Malmberg (Lund) și acad. E. Petrovici (Cluj).

Desfășurîndu-se într-o perioadă de mari dezbateri teoretice și de acute dispute metodologice între specialiști, congresul îmbrățișează, prin comunicările anunțate, cele mai variate și mai complexe probleme ale studiului limbii în general și ale unui număr mare de sisteme lingvistice particulare. Se vor dezbate probleme de teorie și istorie a limbii, probleme de gramatică, fonetică, lexicologie și stilistică, precum și probleme de lingvistică aplicată.

Din titlurile comunicărilor anunțate spicuum: *Substratul prelatin în Dacia* (Giovanni Alessio, Italia), *Observații asupra limbii scrise a copiilor* (Andrei Avram, România), *Gramatica latină și lingvistica modernă* (Gualtiero Calboli, Italia), *Dialectal și literar în sincronie și diacronie* (Boris Cazacu, România), *Observații asupra vocabularului lui Jules Verne în romanul «Castelul din Carpați»* (Jean-Paul Colin, Franța), *Possibilitățile și limitele formalizării în stilistică* (Ion Coteanu, România), *Inovații în pronunțarea englezei standard* (Seton Eustace, Anglia), *Aspectele lingvistice ale metricii poetice* (Morris Halle, S.U.A.), *Universaliile lingvistice și lingvistica universalilor* (Vladimir Zveghintsev, U.R.S.S.).

Pentru lingviștii români, organizarea congresului constituie o obligație de onoare și prilejul unei inegalabile experiențe de lucru.

Recent au luat ființă primele 29 de întreprinderi agricole de stat organizate potrivit hotărîrii Plenei C.C. al P.C.R. privind îmbunătățirea conducerii, planificării, finanțării și organizării gospodăriilor agricole de stat. Printre acestea se numără I.A.S. Drăgănești-Vlașca, Lehliu și 30 Decembrie din regiunea București, Urleasca, Bădălan și Cotești din regiunea Galați, Kogălniceanu, Kogălniceanu-avicol și Dorobanțu din regiunea Dobrogea, Puchenii și Dealul Mare din regiunea Ploiești, Drăgășani și Pitești din regiunea Argeș, Carei din regiunea Maramureș și altele.

Întreprinderile experimentale s-au constituit prin arondarea unor G.A.S., secții sau sectoare din unitățile actuale cuprinse într-un perimetru teritorial în așa fel încît să se asigure condiții pentru buna desfășurare a procesului de producție pe ferme. Pentru zonele specializate se vor grupa gospodăriile de același profil sau cu perspectivă de dezvoltare a aceluiași ramuri de producție, pentru a se putea realiza întreprinderi specializate. Iar pentru verificarea proceselor de producție pe diferite profile se vor înființa și întreprinderi mixte.

Pentru ca rezultatele și concluziile ce se vor desprinde în primul an de activitate să fie cit mai concludente, întreprinderile agricole de stat recent înființate cuprind unități cu un nivel mediu al potențialului de producție, reunind în cadrul lor ferme

cu profil corespunzător principalelor activități agricole din regiune.

Sediul noilor întreprinderi agricole va fi fixat astfel încît el să poată avea o legătură directă cu fermele și da posibilitatea unei bune funcționări a sectoarelor de producție sau de deservire. La stabilirea perimetrului și a organizării interioare a întreprinderilor și fermelor se va ține seama de sistemele de hidroameliorații existente sau de cele ce se vor crea.

Organizarea întreprinderilor agricole de stat experimentale va permite cunoașterea directă, în condițiile specifice fiecărei regiuni, a modului optim de rezolvare a tuturor problemelor privind aplicarea generalizată a noii structuri a sectorului agricol de stat, precum și a celorlalte măsuri cu privire la îmbunătățirea conducerii, planificării și finanțării G.A.S.

Paralel au fost organizate și patru întreprinderi agricole de stat experimentale-etalon, pe diferite profile, la Rosești-Luncă, Dragalina, Mihăilești și Murfatlar. Principala menire a acestor unități — care vor fi sprijinite și îndrumate direct de către Departamentul G.A.S. — este de a verifica în condiții de producție cele mai moderne tehnologii, mașini și utilaje agricole, cele mai bune metode de organizare a muncii, proporțiile și corelația optimă între ramuri, culturi, specii etc. Unitățile etalon vor avea create condiții din cele mai bune pentru a răspunde înaintea celorlalte unități tuturor problemelor privind transpunerea în viață a prevederilor recente hotărîri a conducerii partidului cu privire la sectorul agricol de stat. Ele vor trebui să constituie un model în ceea ce privește introducerea tehnicii noi, creșterea producției agricole și a productivității muncii, reducerea cheltuielilor și asigurarea unei rentabilități înalte, un exemplu de organizare științifică a producției și a muncii în agricultură.

În celelalte gospodării agricole de stat în momentul de față se desfășoară pregătirile pentru ca, pînă la sfîrșitul acestui an agricol, toate unitățile de stat să treacă la organizarea pe principiul fermelor și întreprinderilor.

C. ZLĂVOG

primă pentru pediatrii din arad

Dacă medicii, asistentele, surorile și infirmierele de la Spitalul de pediatrie din Arad s-ar îndeletnici cu semănatul porumbului, repararea drumurilor sau cu orice altceva, ar fi premiați. Dar ei au rămas slujitorii credincioși ai lui Esculap. Fapt pentru care, de circa doi ani, oamenii aceștia sînt pedepsiți. Sînt tăiași de la premiere. De ce? Pentru că n-au îndeplinit numărul zilelor planificate de spitalizare, adică pentru că mulți copii n-au ocupat numărul paturilor de spital. Nu e clar? Să explicăm: datorită măsurilor profilactice, sănătatea copiilor a fost apărută și un număr de paturi au rămas libere în spital. Drept care medicii sînt sancționați, prin tăierea primei.

Ce trebuie, în consecință, să facă directorul acestui spital pentru a-și pune subalternii în drepturile lor legitime? După criteriile de pînă acum, ar exista o singură soluție. Să spună medicilor, asistentelor, surorilor și infirmierelor: «Lăsați copiii să se îmbolnăvească!» Oare Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale nu ar putea să prevadă ca indicator de plan și acțiunile profilactice care au ca rezultat neocuparea paturilor din spital?

La 9 Mai s-au împlinit două decenii de la înființarea Ansamblului de cîntece și dansuri al armatei. În cei douăzeci de ani care s-au scurs de la prima sa manifestare, admirabilul colectiv artistic și-a alcătuit un repertoriu multilateral, în care sînt cuprinse cele mai reprezentative lucrări din creația națională și universală, cu un conținut valoros de idei și sentimente, prezentate spectatorilor la un nivel înalt de măiestrie. Bilanțul prodigioasei sale activități include patru mii de spectacole pe scene din țară și de peste hotare, vizionate de 6 milioane de spectatori, 600 de piese în repertoriul muzical, 160 de dansuri în repertoriul ansamblului coregrafic, executarea în primă audiere pe țară a cunoscutului oratoriu «Tudor Vladimirescu» și a altor lucrări de mare valoare artistică. Pentru meritele sale în activitatea de educare artistică și patriotică a militarilor, de popularizare a cîntecului și dansului românesc atît în țară cît și peste hotare, ansamblul a fost decorat zilele acestea cu ordinul «Meritul cultural» clasa I.

pe strada mihail eminescu

Locuiește într-un mic apartament de pe strada Mihail Eminescu. La nr. 41. În urmă cu ani, a venit aici să găsească un adăpost. Era blind, era cumsecade. Dar, cum vom arăta în continuare, se prefăcea.

Îl cheamă Dumitru Beldiman. Vîrsta — aproape 40, adică de două ori mai tînăr decît vecina sa, Dan Nettî. Pe vremea cînd mai trăia soțul acesteia, Beldiman ocupa cea mai mică din cele două camere ale apartamentului. Pe urmă și-a pus în cap să-și extindă locuința și a determinat-o pe bătrîna să facă schimb cu el. Iată-l, așadar, instalat în camera cea mare. Dar omul avea planuri mai mari. În calculele lui nu mai rămînea loc pentru vîrșnica sa vecină. Și a trecut la fapte.

Am în față un certificat medico-legal eliberat la 27 aprilie, după unul din cele mai furibunde atacuri suportate de biata octogenară. Medicul consemnează în el traumatisme grave care au făcut ca victima să-și piardă cunoștința și să nu poată fi readusă în simțiri decît prin intervenția rapidă a serviciului de salvare, solicitat de vecini. Revoltați, cițiva

colocatori au semnalat cazul organelor legii. Dar, ce noroc pentru Beldiman: legea se recunoaște de bunăvoie învinsă.

Cum așa?

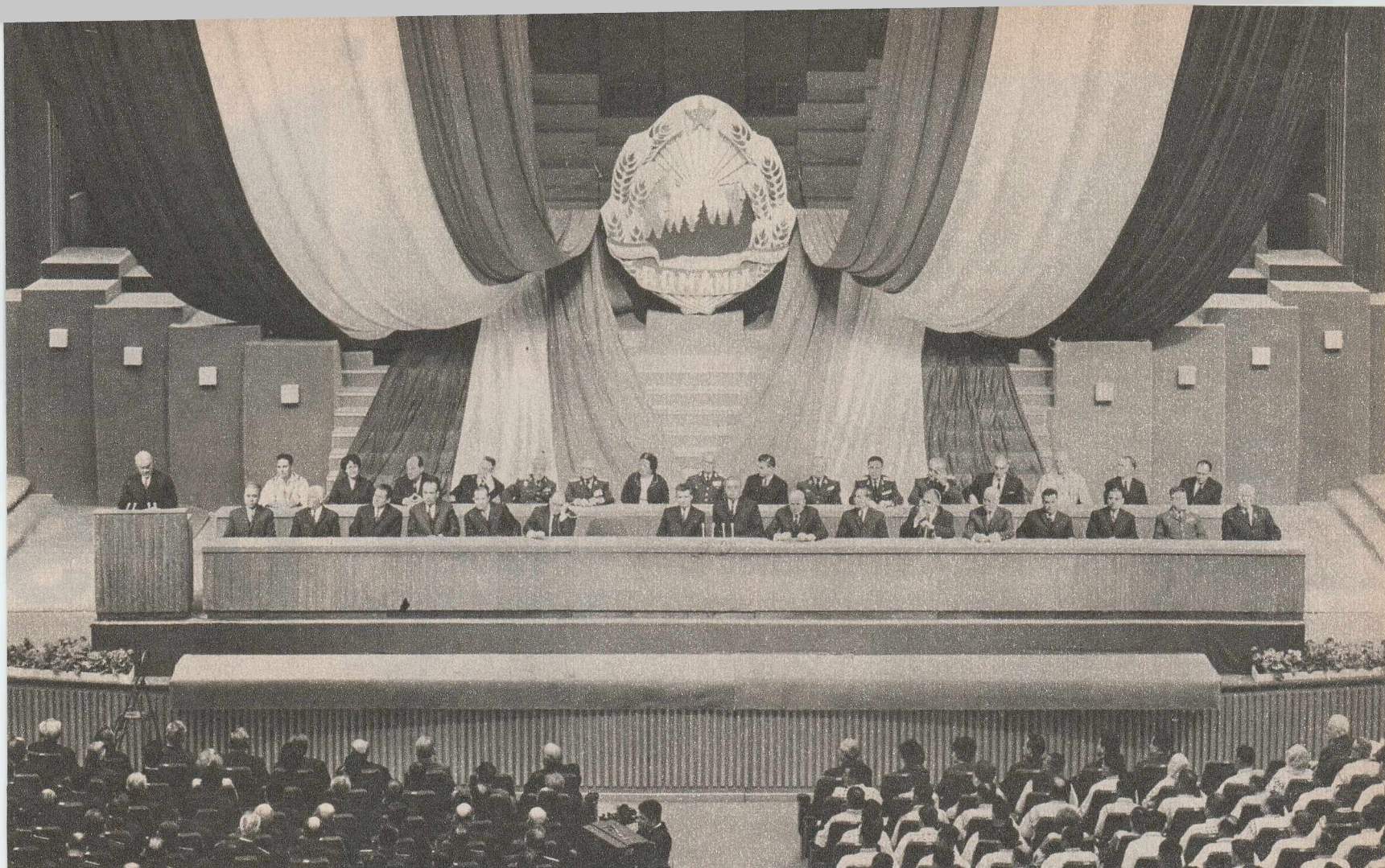
Explicația Procuraturii raionului 30 Decembrie:

«Ca să emit un ordin de arestare trebuie să existe o hotărîre judecătorească. Gravitatea faptei nu mi se pare suficient de mare ca să pot interveni fără ca această hotărîre să fie dată».

Ce spune Tribunalul raional 30 Decembrie: «O acțiune judecătorească trebuie precedată de o hotărîre a comisiei de împăciuire». Iată și părerea respectivei comisii: «Nu se ia în considerație decît plîngerea victimei, predată personal de aceasta». Or, cum numita Dan Nettî este ținută sub cheie de vecinul ei, împiedicată pînă și să stea de vorbă cu cineva (în plus, el i-a interzis să folosească bucătăria, instalațiile sanitare din apartament etc.), cercul pare complet închis.

Să nu existe oare nici o posibilitate de a lua apărarea nefericitei bătrîne? Mai mult ca sigur că nu. E de mult timpul ca organele competente ale Ministerului de Justiție să intervină de urgență. În numele omeniei și al legii.

N. R.

Momentul crucial în istoria poporului român — împlinirea a 90 de ani de la cucerirea independenței de stat a României — a fost aniversat într-o atmosferă de sărbătoare și entuziasm.

Adunarea solemnă organizată cu acest prilej în sala Palatului Republicii a reunit mii de oameni. Pe fundalul sălii se afla Stema Republicii Socialiste România înconjurată de faldurile tricolorului românesc.

În aplauzele entuziaste ale participanților, în prezidiu adunării au luat loc tovarășii Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Alexandru Birlădeanu, Emil Bodnăraș, Alexandru Drăghici, Paul Niulescu-Mizil, Ilie Verdet. De asemenea, în prezidiu au luat loc conducătorii delegațiilor guvernamentale ale Uniunii Sovietice și Republicii Populare Bulgaria, invitate să participe la festivitățile consacrate acestui eveniment glorios din istoria poporului român.

Asistența a ascultat cu deosebit interes cuvântarea tovarășului Ion

Gheorghe Maurer în care au fost evocate faptele glorioase ale poporului român în lupta pentru neatințare. În încheierea cuvântării sale, vorbitorul a spus: «Partidul Comunist Român acordă o înaltă prețuire tradițiilor patriotice și revoluționare, cultivă dragostea și respectul față de moștenirea înaintată, progresistă a predecesorilor. Trăind în memorie cu intensitatea unei flăcări nestinse, amintirea momentelor hotărâtoare ale luptei pentru libertatea și suveranitatea patriei, pentru instaurarea puterii populare, însuflețește astăzi întregul popor în munca plină de elan și dăruire de sine pentru a desăvârși construirea societății noastre socialiste».

La sfârșitul adunării solemne s-a desfășurat un bogat program artistic în cadrul căruia au fost evocate lupta de veacuri a poporului român pentru libertate socială și independență națională, momente din viața Partidului Comunist Român, imagini noi ale României socialiste.

invenții românești

În cursul anului trecut au fost examinate în cadrul Oficiului de stat pentru invenții, din punct de vedere al noutății și progresului tehnic pe plan mondial, 904 propuneri de invenții. Acestea se referă la aproape toate sectoarele de activitate, dar cele mai multe privesc industria metalurgică, industria chimică, industria construcțiilor de mașini, industria petrolului, industria ușoară și domeniul sanitar. În legătură cu activitatea care se desfășoară pentru avizarea și introducerea în practică a invențiilor, ne-am adresat inginerului Nicolae Gheorghiu, prim adjunct al directorului general al Direcției generale pentru metrologie, standarde și invenții.

— Cite propuneri de invenții au fost înregistrate în cursul anului precedent și ce eficiență economică au adus?

— În total 2 047 propuneri de invenții. Acest număr marchează față de anul 1965 o creștere de circa 16 la sută și demonstrează avântul mișcării de inovații din țara noastră. Trebuie arătat, de asemenea, că eficiența economică a invențiilor și inovațiilor aplicate în anul 1966 este de circa 650 000 000 lei față de 544 000 000 lei în anul 1965. Deosebit de valoroase din punct de vedere economic au fost invențiile «Instalație de separare prin fracționare a etilbenzenului de stiren în prezența xilenilor», cu o economie anuală de 61 000 000 lei, și «Bloc de beton pentru apărarea construcțiilor expuse valurilor», cu o economie anuală de 23 143 236 lei.

— Care sînt principalele invenții din ultimul timp și în ce constă noutatea lor?

— Printre cele circa 430 de invenții

foarte valoroase remarcate pentru noutățile aduse în diverse procedee de fabricație sau elementele constructive folosite se citează «Procedeu de extracție a metalelor neferoase dintr-un amestec topit de cloruri». Invenția a fost experimentată cu rezultate foarte bune și urmează a fi aplicată în producție cu mari avantaje.

Reține de asemenea atenția «Mașina de recoltat porumb, pe două rînduri», cu dispozitive de detașat știuleții, de tocat tulpinile și de aruncat tocătura. Ea are o mare productivitate, evitînd în același timp pierderile de boabe. Invenția se va aplica pe scară largă în agricultură. O invenție recentă utilizată acum în cadrul Institutului de studii și proiectări energetice este «Instalația automată pentru analiza comportării unui sistem electroenergetic», a cărei noutate constă în faptul că fenomenele fizice ce au loc într-o rețea electrică de energie sînt urmărite printr-o inspecție vizuală a unor grafice, în care sînt reproduse fenomenele respective. La Combinatul siderurgic Hunedoara se aplică un procedeu și o instalație pentru comanda din cabinetele macaralelor rulante a mecanismelor, nemontate pe macarale, cum sînt, de exemplu, mecanismele cuptoarelor pentru încălzirea lingurilor în hala laminatoarelor. Foarte ingenioasă este o invenție din domeniul forajului. Este vorba de un dispozitiv de măsură și transmitere a unghiului de deviație al forajelor. Deviațiile repetate de un pendul special sînt permise și înregistrate la suprafață de impulsurile transmise prin noroiul de foraj. Industria materialelor izolatoare pentru construcții beneficiază și ea de o invenție

foarte valoroasă. Este vorba de procedeu și instalația pentru fabricarea vatei minerale (din zgură, roci etc.), a cărei noutate constă în aceea că permite fibrilizarea copierii într-un singur sens, păstrînd direcția de formare a fibrelor pînă la atingerea lungimii dorite. În domeniul utilităților nucleare s-a realizat un «Sistem de control și comandă automată a unui reactor nuclear», aplicat cu bune rezultate la Institutul de fizică atomică: În sfîrșit, este în curs de introducere în sălile de operații din spitale aparatul pentru urmărirea acustică continuă a electrocardiogramelor. Ea permite transformarea pe cale electronică a electrocardiogramelor în vibrații sonore, ce pot fi auzite direct de medicul chirurg în timpul cînd efectuează operații asupra bolnavilor, în loc de a fi informat indirect despre aceasta de personalul ajutător.

— Cum sînt apreciate peste hotare invențiile românești?

— Aprecierea invențiilor românești peste hotare este evidențiată prin interesul manifestat de diferite firme de specialitate. Astfel, «Procedeu de extracție a gazolinei și gazelor lichefiabile din gaze petroliere cu ajutorul instalației de cărbune activ», după sistemul denumit termosorbție; procedeu de fabricare a medicamentului «Gerovital H₂» și altele au cîndu la încheierea de contracte de licență cu firme de renume mondial. Procedee de obținere a acidului superfosforic; cel de obținere a rășinilor epoxidice; de purificare a plumbului; diferite invenții din domeniul foraj-extracție; invenția «Vibratorul unidirecțional anarmonic» sînt și ele obiectul unor tratative comerciale. Tranzacții asemănătoare se fac și în legătură cu alte numeroase invenții românești, ceea ce relevă valoare tehnică și comercială a acestora.

Interviu realizat de G. BRĂTESCU

noi lucrări de irigații

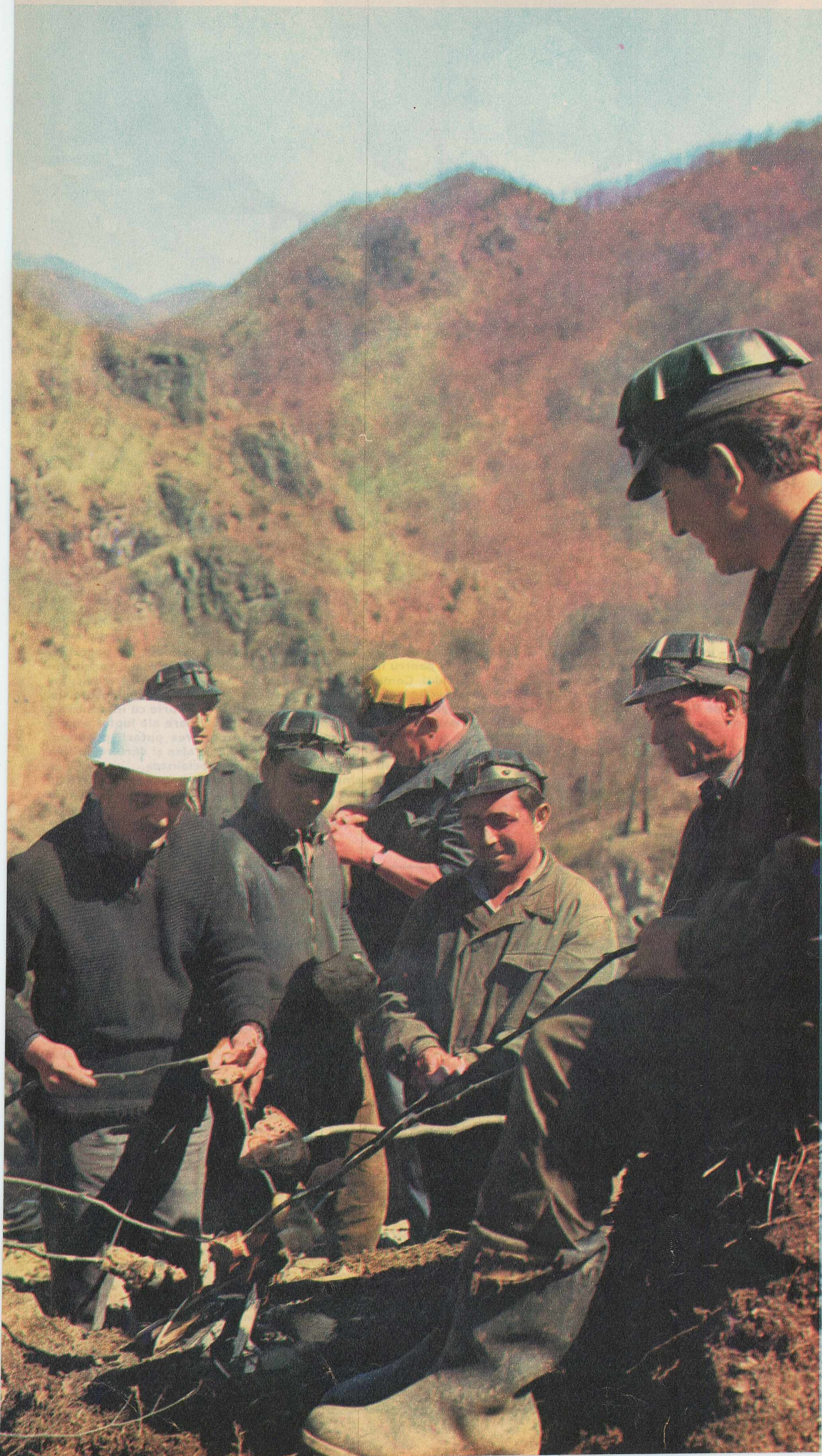
An de an în regiunea Dobrogea s-au obținut producții mari pe terenuri irigate. Numai la C.A.P. Traianu, de exemplu, s-a realizat în 1966 cu 5 000 kg porumb la hectar mai mult decît de pe suprafața neirigată. Rezultatele obținute au determinat extinderea suprafețelor irigate, proprietate a cooperativelor agricole de producție cu încă 3 074 ha, din care 1 669 ha sînt prevăzute a intra în cultură încă în această primăvară. Pînă în prezent jumătate din această suprafață a fost complet amenajată, realizări bune înregistrîndu-se pînă acum la cooperativele agricole din raioanele Tulcea și Hîrșova. Tocuși stadiul lucrărilor

nu este încă satisfăcător. Mai ales la cooperativele agricole din comunele Greci, Horia, Pecineaga și altele din nordul regiunii, unde sînt în întîrziere lucrările de irigații pe terenuri întinse.

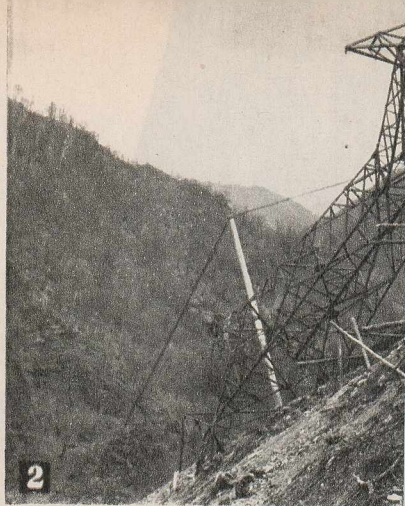
Consiliul agricol regional și Uniunea regională a cooperativelor agricole sînt datoare să pună în aplicare în timpul cel mai scurt măsurile ce se impun pentru mai buna organizare a muncii și urgentarea lucrărilor de amenajare a terenurilor. De asemeni, se impune urgentarea pregătirii pompelor, aspersoarelor și celorlalte utilaje de irigare.

Nicolae SIMION

1

2

pes

Fotoreportaj
de S. STEINER

1

Poftă bună la pită și slană!

2

Trei faze de montaj al unui stâlp de
ținere a conductoarelor — numit de
teția specialiștilor «cap de piscă»

3

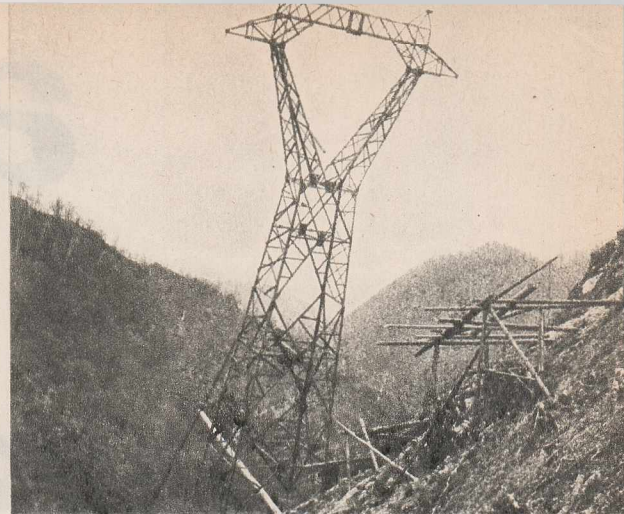
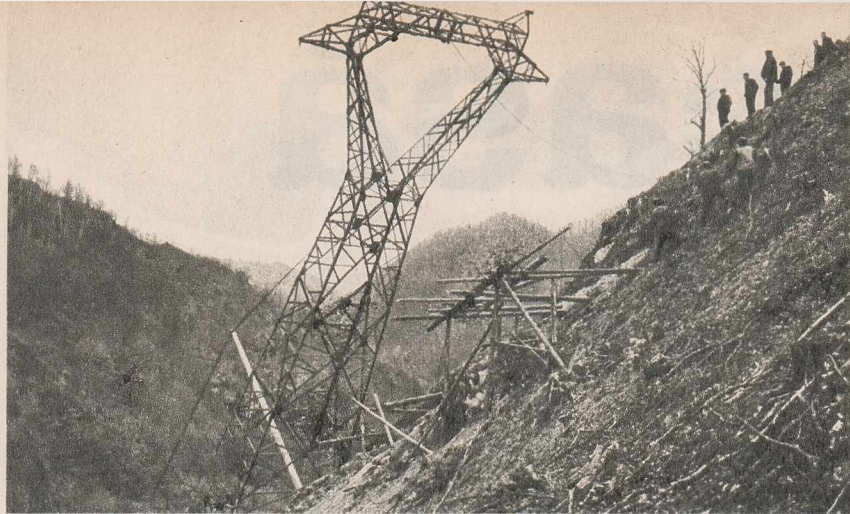
Nicolae Bunaciu, șeful lotului, și
Uhr, maistrul, dau startul noii magi
le electrice.

4

Peste înălțimea Dîlmele (1 300
aproape de cer, elicopterul — co
de pilotul Ion Tudose — sosește c
nou transport de materiale pentru
structorii de zgîrie-nori metalici.

3

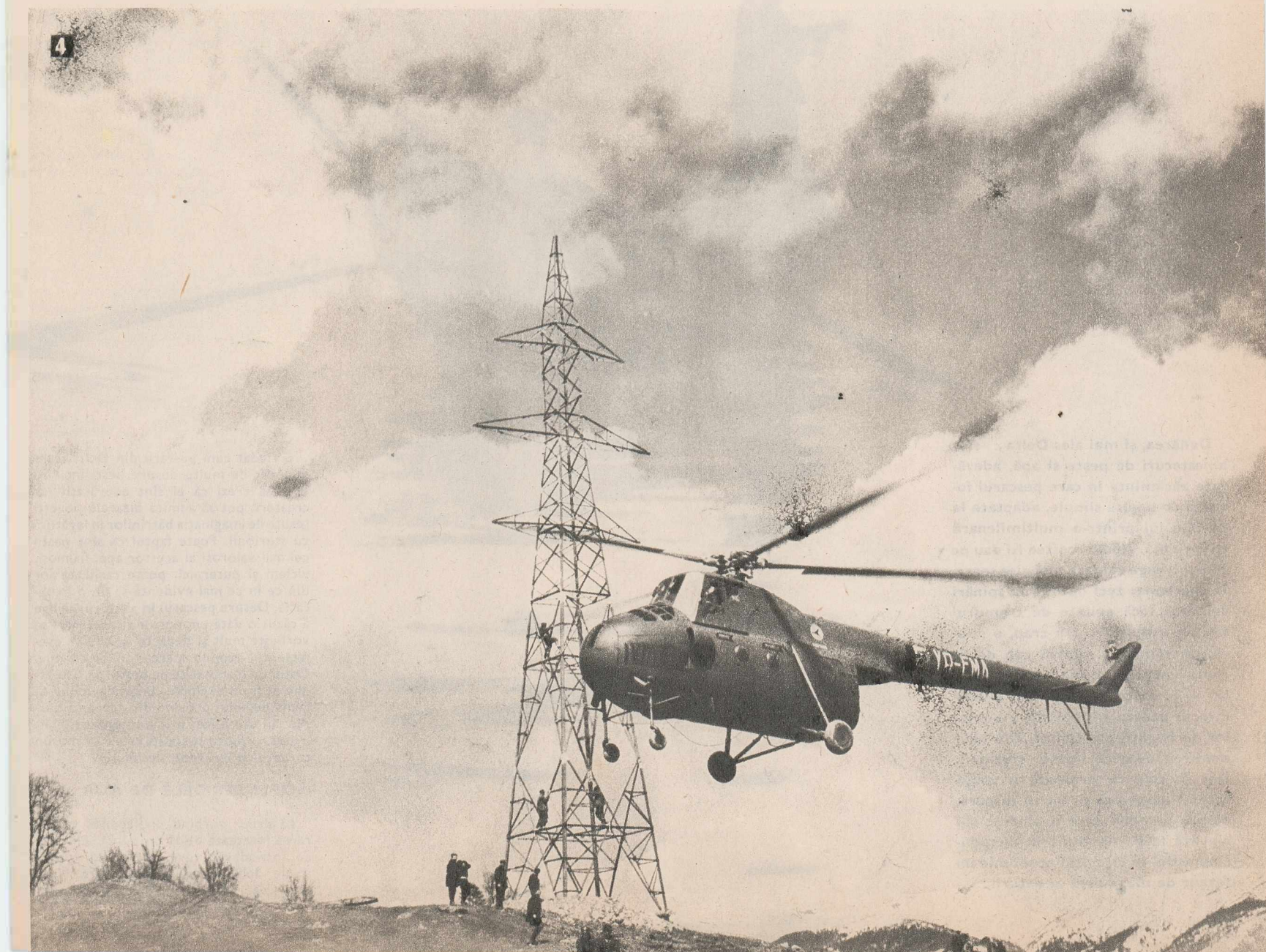
e munții Lotrului

— Sîntem la km 8 000. Atît însumează lungimea conductorilor instalați de noi pînă în momentul de față — ne spune ing. Virgil Nitreanu, director al întreprinderii Electromontaj Sibiu. Am escaladat cu linii electrice munții din șase regiuni ale țării. Linia aeriană la care lucrăm acum, de 110 kV, va lega (pe o porțiune de 28 km) hidrocentrala Sadu V de șantierul viitoare hidrocentrale de la Ciunget, pe Lotru. Ne stau în față numeroase probleme și nu ușoare: terenul foarte sinuos,

cu altitudini variind între 700 și 1 920 metri, iarna aspră din Munții Lotrului care ține din noiembrie și pînă-n mai.

La asemenea condiții naturale se cereau mijloace tehnice corespunzătoare.

De la troliu și funicular la convoaiele de tractoare grele și elicoptere, totul a fost folosit pentru cucerirea înălțimilor. Dar mai bine să dăm cuvîntul imaginilor fotografice:

acasă la huso huso

Dunărea, și mai ales Delta, sînt amestecuri de pește și apă, adevărate zăcăminte în care pescarul forează cu unelte simple, adaptate la nevoile lui printr-o multimilenară experiență. Apele acestea își dau pe față întreaga valoare mai ales seara, la cherhana: zeci de mii de spinări solzoase, încă agitate de tremurul ultimei respirații. Un crap, o știucă, un somn pe metrul cub de lichid — poate mai mult ori mai puțin — în orice caz raportul e delinctoriu pentru proporțiile resurselor de bogății ale Deltei. Din enumerarea noastră lipsesc sturionii. Dar în cele ce urmează e vorba tocmai despre ei și, într-o măsură, despre oamenii care îi pîndesc și-i vînează la gurile Dunării, introducînd astfel în circuitul economic un tezaur de mare preț al naturii.

E ciudat cum pescarii din Deltă, care știu atît de multe despre pești încît îți vine să crezi că ei sînt adevărații lor creatori, pot să admită bizarele povești țesute de imaginația bătrînilor în legătură cu sturionii. Poate faptul că sînt peștii cei mai valoroși ai acestor ape, frumoși, vicleni și puternici, poate raritatea lor din ce în ce mai evidentă să fie o explicație. Despre pescarul în ale cărui cirlițe a căzut o dată un morun din cei mari se vorbește mult și departe, și adesea evenimentul rămîne marcat în toponimie. Cotul lui Marchel de pe brațul Sf. Gheorghe ar fi un exemplu. Legenda spune că faima numelui provine din aceea că purtătorul său a fost atît de norocos încît, o dată, a izbutit să scoată la mal un morun cu botul și înotoătoarele de aur.

ACIPENSERIDELE DE AUR

La drept vorbind, în legendă exagerarea încetează de la un punct. Morunii au într-adevăr ceva de aur și anume icrele, delicioasele lor icre negre. Nise-trul, cega, viza, șipul, păscruga, beluga,

specii încadrate de biologi în familia acipenseridelor, sînt și ele mult căutate și prețuite pentru icre, iar valoarea lor economică este cu atît mai mare cu cît numărul sturionilor în Mările Neagră și Caspică și în fluviile ce se varsă în ele — singurele ape de pe glob unde au mai rămas, dacă nu punem la socoteală Adriatica și bazinul Amu-Daria unde aproape au dispărut — devine tot mai mic. De ce? Ar fi interesant de știut. Dar cei chemați să dezlege taina n-au ajuns încă la un acord în această privință. Acipenseridele sînt descendenții unor pești marini care au populat în număr masiv, cu milioane de ani în urmă, mările și oceanele planetei. Faptul că au supraviețuit doar în cîteva mări și lacuri din emisfera nordică nu se poate explica decît prin condițiile cu totul speciale oferite pentru înmulțirea lor de Dunăre, de Volga și de alte cîteva fluviu. Ca să-și depună icrele, sturionii au nevoie de apă dulce și țărîm stîncos. În căutarea celor două elemente întrunite, cei din Marea Neagră urcă în anumite perioade pe Dunăre, spre cei 45 de kilometri de granit ai Cazanelor, urmînd, ca păsările migratoare, un drum indicat de instinct; sînt ageri, cu toată masivitatea corpului lor, atenți la tot ce se petrece în jur și de o extremă sensibilitate, izbutind să adulmece cu mare finețe orice primejdie. Cîrligele cu nadă îi lasă în general nepăsători, deși pescarii experimentați folosesc uneori și acest gen de unelte (parağate). În schimb carmacele, cîrlige foarte ascuțite, fără momeală, dispuse în număr de zeci de mii de-a lungul unor odgoane — adevărate cortine de oțel — se prind în pielea lor fără solzi la cea mai mică atingere. Sturionul imobilizat în carmace e o pradă aproape sigură. Dar nu oricine cunoaște arta de a-l scoate din apă, de a feri barca de loviturile lui — e doar un pește voinic, uneori ajungînd la greutatea unui vițel zdravăn — de a-l face inofensiv cu ajutorul singurei unelte cu adevărat eficiente: maiul de lemn. Vinătorii de sturioni au moștenit de la bunicii și străbunicii lor o experiență bogată bazată în primul rînd pe cunoașterea și intuirea fină a comportamentului acestor pești rari, experiență fără de care carmacele ar fi niște unelte fără întrebuintă. Din fericire pescarii de sturioni își cunosc bine meseria. Faptul nu este lipsit de importanță, dacă ne gîndim că «prada» lor, ambalată la Tulcea în cutii

Ciorba pescărească, delicioasă și, într-un fel, celebră, mai ales din punctul de vedere al unor turiști care vin în Delta cel mult o dată pe an. Pescarii sînt și ei de părere că ciorba e gustoasă, dar nu li se pare amuzant că trebuie să și-o pregătească singuri, după o zi grea de muncă.

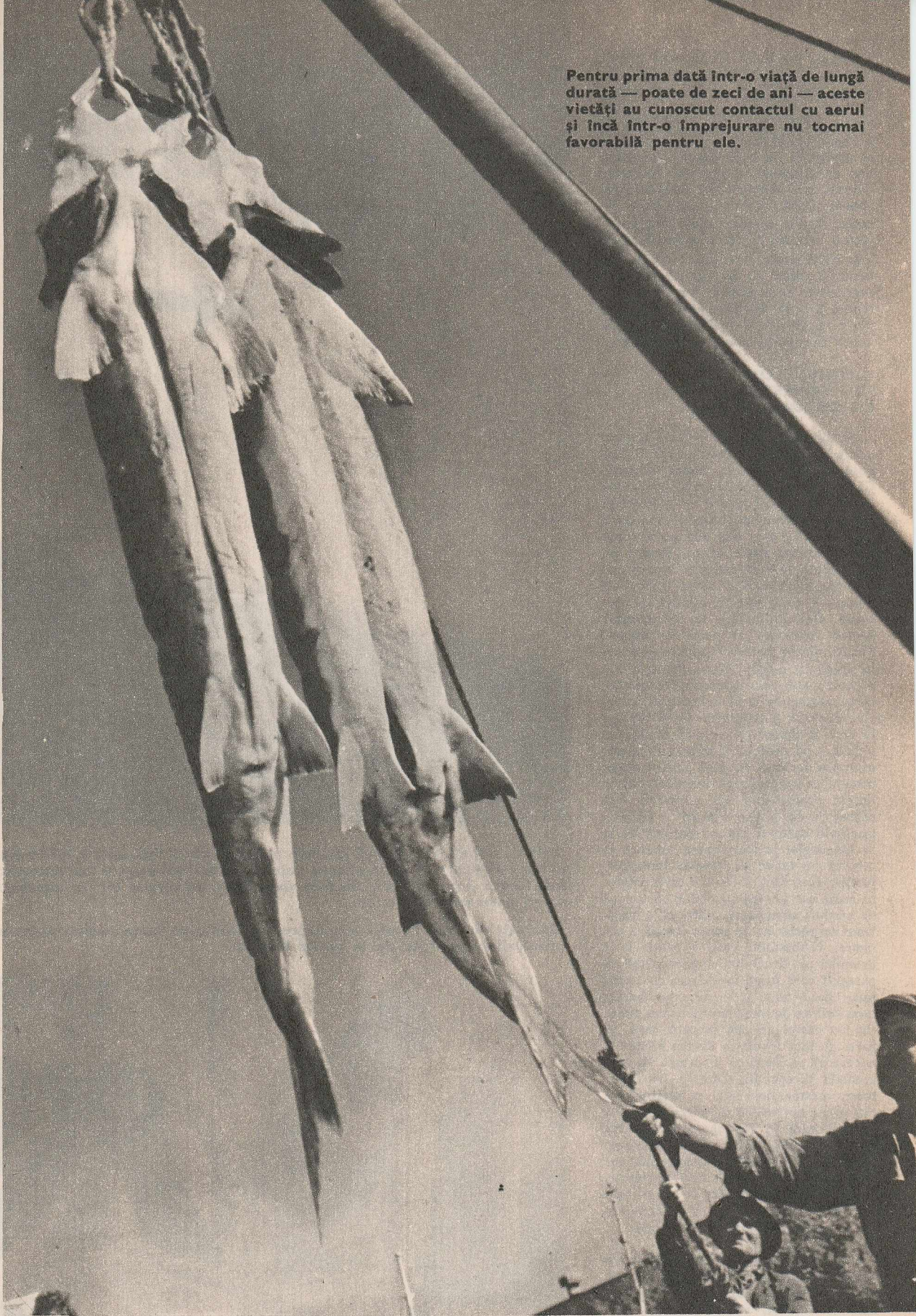

ermetice închise sau congelată, este foarte solicitată, fiind o importantă sursă de venituri pentru întreprinderile de pescuit din Delta. Peste 500 000 kg de sturioni trec anual prin depozitele frigorifice ale fabricii de pe malul Dunării. Poate mai puțin în anul curent, datorită unor condiții despre care conducerea secției din Sf. Gheorghe a întreprinderii de pescuit Sulina (șef de secție Nicolae Belciu) afirmă că sînt obiective — ceea ce e adevărat, dar numai în parte.

RARA ÎNTÎLNIRE CU MORUNUL

Micul cutter al întreprinderii de pescuit, care aleargă neobosit pe Dunăre sau pe mare de dimineața pînă seara tîrziu, uneori și noaptea, își face prima cursă a zilei la sturioni. E devreme, soa-

Pentru prima dată într-o viață de lungă durată — poate de zeci de ani — aceste vietăți au cunoscut contactul cu aerul și încă într-o împrejurare nu tocmai favorabilă pentru ele.

rele n-a răsărit încă și va mai întîrzia pînă cînd convoiul de bărci de la remorca vasului va trece pragul mării iar plaja de la capul Sf. Gheorghe va deveni o diră lungă de cenușă în marginea zării. Carmacele sînt plantate departe în larg. De-a lungul lor bărcile desprinse de odgonul care le-a tras pînă aici efectuează timp de cîteva ore o veritabilă inspecție, culegînd tot ce s-a prins în cîrlige. Sturionul mare, agățat undeva la un cap al uneltei, se simte de departe și cei care petrec funia prin mîini, metru cu metru, se pregătesc din vreme pentru întîlnirea cu el. Dar adeseori nu se simte nimic. Poate pentru că marea a fost liniștită și a lăsat peștii să stea cumînți în culcușurile lor din pădurea de alge. Poate că din cu totul alte motive. În orice caz, faptul că

(Continuare în pag. 8)

... cu fleacurile

de Eugen FRUNZĂ

Sînt în căutarea unui personaj care, dacă există, trebuie zgîlțit și trezit din somn. E vorba de responsabilul cu fleacurile. Se află cumva printre dumneavoastră? Nu? Mă rog, sper ca pînă la urmă să-l găsim și să-l punem la punct.

Așadar, fleacuri! Pentru că altminteri, după cum se știe, facem multe lucruri mari, complicate, spre mîndria noastră și a generațiilor ce vin. Producem tractoare care brăzdează pămînturile; instalațiile noastre de foraj pătrund în ugerele subsolului; construim hidrocentrale și locomotive diesel-electrice; înălțăm cartiere noi și tăiem magistrale moderne. Și toate acestea presupun spirit de creație, pricepere, pasiune, responsabilitate în cel mai înalt grad.

Numai responsabilul cu fleacurile doarme dus cînd ț-i lumea mai dragă. Să luăm, de pildă, cazul nasturilor. Nu, nu fac metafore. Mă refer precis la fleacul acesta îndeobște rotund și foarte banal. Îți cumperi, să zicem, un pardesiu elegant și, a doua zi, urcînd în autobuzul supraîncărcat, constăți că ți-a zburat un nasture. Ei bine, secătura de doi bani fugită de la locul ei îți dă niște bătăi de cap formidabile. Trebuie s-o înlocuiești cu alta de aceeași mărime și culoare. Or, deunăzi, în nici un magazin de pe lungă Calea Victoriei nu existau nasturi de pardesiu gri închis. Erau verzi, erau negri, erau cafenii. Dar gri închis nu erau. Responsabilul cu fleacurile doarme dus nu știu pe unde.

Și iată că-l văd într-o zi pe Doru, școlarul și vecinul meu de peste drum. Fuge cu limba scoasă.

— Ce-i Dorule, de ce fugi așa? — îl întreb.

— Mi-a dat mama doi lei să iau o sticlă de cerneală. Dar nu e decît «Super», de nouă lei. Mă duc să-i mai cer șapte.

Cerneala obișnuită de stilou. Nimic altceva. Dar responsabilul cu fleacurile doarme dus.

Știi desigur ce înseamnă «balena». O, nu mă gîndesc la uriașul mamifer acvatic! «Balena» în cauză nu e decît o biată proptea pentru guler. Mărturisesc că săptămîna trecută hotărîsem să divorțez, în sfîrșit, de bruneta din colț care, pe lîngă «bomboane agricole», vine și «balene de oraș pentru domnu' dragalaș!» Și, într-adevăr, după multe tentative nereușite, iată-mă ieșind totuși victorios din magazinul «Victoria». Aveam în buzunar opt asemenea nimicuri — 25 de bani bucata. Astăzi nu le mai am nici în buzunar, nici la gît. Le-am aruncat naibii. După un ceas de purtare s-au făcut pe rînd covrig. Vina materialului, veți spune. De acord. Și responsabilul cu fleacurile doarme fără grijă.

«Elasticul» nu e nici el mai mult decît un fleac. Numai că adeseori pare a fi manipulat de către un nichipercea pu pe joacă: aci ți-l întinde pînă sub nas, aci îl dă iarăși drumul și fleacul dispăre pentru două săptămîni.

Vreți servetele de masă pentru șters sosul cu boia prelus unde nu trebuie? Doriți scobitori pentru aerisire în pauzele dintre dinți? Greu de găsit. Responsabilul cu fleacurile doarme dus cu dantura în pahar.

Cine o fi responsabilul, Doamne, că și drojdia de bere se ascunde, hocus-pocus, și ia-o de unde nu-i! Cică ar fi apărut prin Ferentari; cică e pe drum spre «Unic». Și tu cauți, și umbli, și asuzi, și...

— De ce te-ai uscat așa, omule? — Păi dacă nu e drojdie, cum vrei să mă umflu!?

Și astfel niște fleacuri, care din păcate nu pot fi înlocuite nici cu buldozere, nici măcar cu fleicile sflîrind pe grătar, îți strică ore și zile, digestie și somn. Măcar de-ai putea să-ți imaginezi că un bloc cu șapte etaje se realizează mai ușor decît scobitorile! Dar nu poți, pentru că nu ești bătut cu leuca în cap.

Ei, îl zgîlțim sau nu pe responsabilul cu fleacurile? Îl trezim o dată din somn? Sau poate că nici nu există vreunul. Atunci să-l numim, că de mult se simte nevoia.

morunul, bunăoară (denumirea științifică a speciei e *Huso huso*), trăiește mult, uneori pînă la o sută de ani, deci pînă să ajungă la o greutate apreciabilă are tot timpul să fie învins de o mulțime de primejdii (ceea ce face ca prezența lui în cirilge să fie o raritate), reprezintă una din cauzele cu adevărat obiective despre care vorbeam în capitolul precedent. Dacă e cea mai importantă din toate, rămîne de văzut. Din păcate vizitatorul micului sat care se numește Sf. Gheorghe pleacă totdeauna de aici cu bănuiala, dacă nu cu certitudinea, că pescarii ar avea motive să manifeste în munca lor mai puțină tragere de inimă decît s-ar conveni. Și în acest caz nu mai e vorba de condiții obiective ci de altceva.

«CONDIȚII OBIECTIVE» SAU POVEȘTEA CU COCOȘUL ROȘU...

Munca pescarului de sturioni e grea, oricît de multe ajutoare îi vor fi fost puse la dispoziție în epoca noastră. Cuterul îl trage pe apă în locul propriilor brațe, radioul îi aduce la cunoștință prognoza vremii, uneltele sînt de bună calitate. Dacă s-ar mai adăuga la toate acestea oricîte altele, efortul omului nu s-ar reduce în mod esențial. Nici o mașină din lume nu l-ar putea înlocui pe pescar în confruntarea directă cu sturionii. Dar în funcția lui de bucătar ad-hoc, bunăoară, ar putea fi înlocuit. Totuși, cînd se întorc de la lucru, pescarii își pregătesc singuri hrana. Printr-o ciudățenie a spiritului gospodăresc, conducerea secției de la Sf. Gheorghe s-a îngrijit doar ca funcționarii de la birouri să aibă la dispoziție o mică bucătărie, uitîndu-i pe pescari. E doar un mărunt exemplu de lipsă de grijă pentru acești oameni, ca și faptul că în dormitoarelor lipsesc cearșafurile, iar curățenia lasă adesea de dorit. Dar mai sînt și alți responsabili datorită cărora pescarii de la Sf. Gheorghe se simt tentați, uneori, să uite că nu trăim pe vremea bunicilor. Aceștia sînt: O.C.L.-Tulcea care trimite în acest sat un foarte redus sortiment de mărfuri alimentare, astfel că la magazinul respectiv nu se poate cumpăra mai nimic; NAVROM, care a redus la 3 drumuri pe săptămîină singura cursă de pasageri care leagă localitatea cu restul țării; Sfatul popular al raionului Tulcea, care întîrzie de mulți ani să construiască aici un castel de apă (pentru care, se pare, au fost investite cîndva fondurile necesare), în timp ce locuitorii iau apa potabilă direct din Dunăre. Aparent, toate acestea n-au nici o legătură cu planul întreprinderii de pescuit care nu se realizează în ritmul prevăzut. Dar numai aparent. Căci micile neplăceri provocate de anomalii arătate mai sus sînt resimțite în primul rînd de pescari și de familiile lor, ceea ce — de ce n-am admite? — ar putea fi un motiv ca munca lor să nu se desfășoare cum trebuie.

Morunul cu botul și aripile de aur e o legendă. Sturionii de la gurile Dunării însă sînt realități concrete, iar oamenii care îi vînează, valorificînd din plin această bogăție a naturii, cu munca lor grea și cu micile lor necazuri, sînt realități cît se poate de concrete. Locurile par rupte dintr-un picior de rai. Frumusețile Deltei, adevărată risipă de culori și de forme, cheamă cu insistență, de la mari depărtări, pe cei ce iubesc și știu să prețuiască farmecele naturii. Dacă și ospitalitatea gospodarilor publici ai localităților Deltei s-ar situa la un nivel corespunzător...

Așteptăm cu nerăbdare ca Ministerul Industriei Alimentare și celelalte foruri interesate să ia măsurile ce se impun pentru punerea la punct a acestor amănunte esențiale. Știm că le va fi în putință s-o facă, deoarece așa-zisele condiții obiective au și ele partea lor de legendă.

Nicolae RĂDULESCU
Fotografii de Sorin DAN

Oglinda netulburată a apei ascunde milioane de vietăți agitate într-o frenetică sete de a trăi. Dintre toate, sturionul e cel mai mare și mai puternic, mai feroce și mai viclean. Singura viețuitoare de care se tem cu adevărat acești pești rari este omul.

Operațiunile din care rezultă icre negre, un produs de mare valoare al întreprinderilor piscicole de la gurile Dunării.

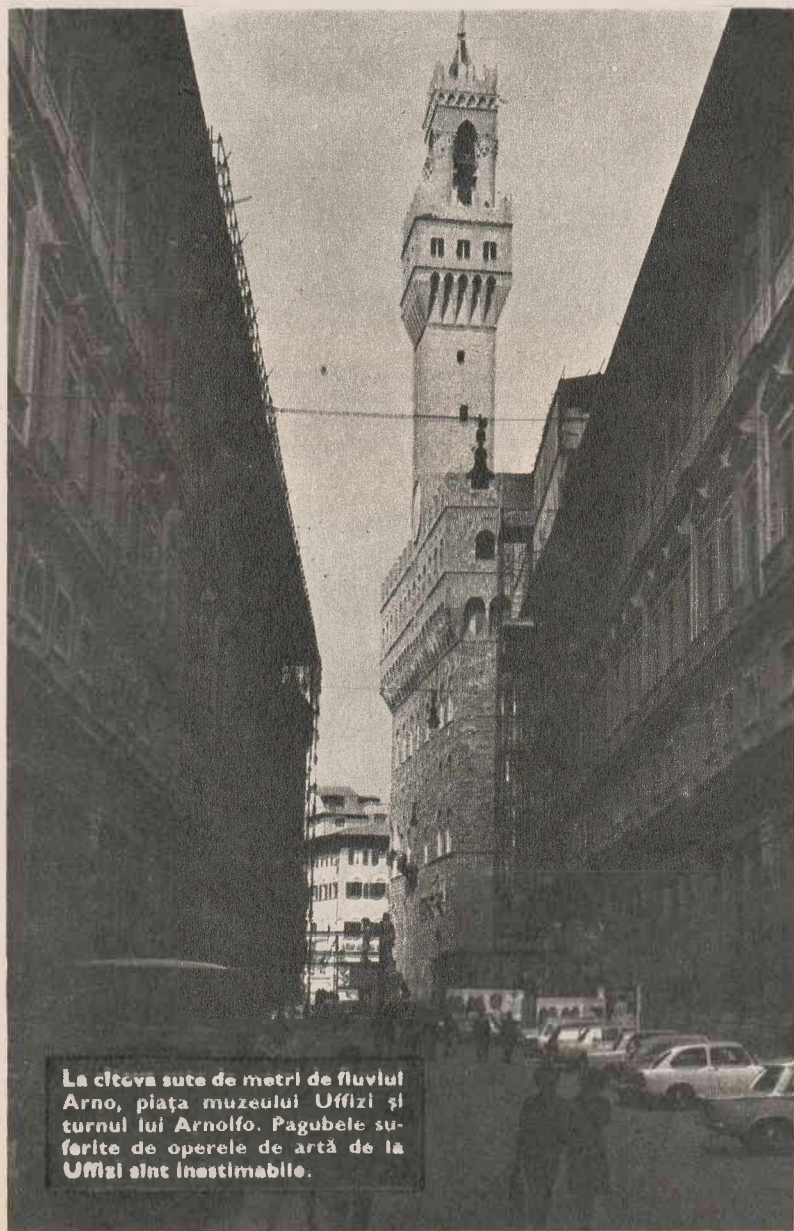

O stradă ce serpuiește de-a lungul fluviului Arno, cu digurile rupte de revărsarea fluviului. În fund, Ponte Vecchio, cel mai vechi pod din oraș. În dimineața zilei de 4 noiembrie 1966 apa a trecut peste aceste diguri inundând orașul.

ritorno a firenze

La câteva sute de metri de fluviul Arno, piața muzeului Uffizi și turnul lui Arnolfo. Pagubele suferite de operele de artă de la Uffizi sînt inestimabile.

La cîteva luni de la stăvilirea puhoiului catastrofal, GIANFRANCO BIANCHI prezintă pentru cititorii «Flacării» Florența nemuritoare, în primăvara convalescenței.

Astăzi e soare la Florența, e primăvară. Autocarele și automobilele încărcate cu turiști veniți din nenumărate țări străbat la pas străzile înguste și vechi din centrul orașului. Circulația e dificilă, aerul cald, îmbibat de miros de benzină.

În Piazza della Signoria grupuri de oameni privesc în sus, admirînd turnul lui Arnolfo de la Palazzo Vecchio sau fîntina lui Neptun. Unii trec pe sub splendida Loggia del Lanzi, muzeu în aer liber unic în lume, capodoperă reprezentativă a arhitecturii florentine din secolul al XIV-lea. Alții se îndreaptă spre dom și baptisteriu sau spre piața Santa Croce.

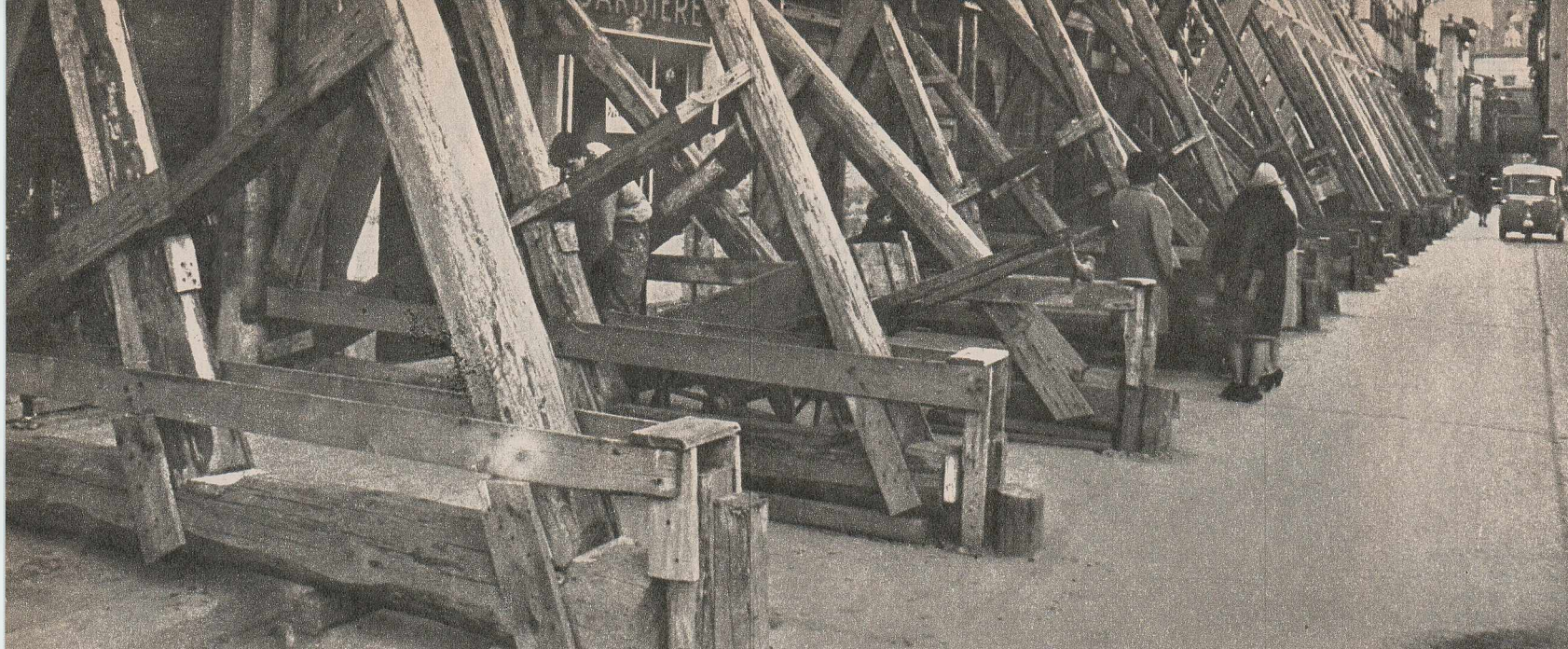
Acum, în primăvara convalescenței sale, Florența își etalează întreaga-i splendoare seculară, care i-a conferit o celebritate binemeritată.

Au trecut mai bine de șase luni din ziua în care apele fluviului Arno, care traversează orașul de la un capăt la altul, au năvălit peste maluri luînd cu asalt centrul și cartierele ce-l înconjură. A fost cea mai gravă inundație suferită de acest oraș care, în decursul îndelungatei sale istorii, a mai cunoscut multe calamități de acest fel. Bilanțul — se știe — a fost înspăimîntător; pagube de zeci și zeci de miliarde de lire, opere de artă de valoare inestimabilă distruse pentru totdeauna.

Cîteva date și cifre dau o imagine cuprinzătoare a pierderilor suferite de Florența în acel tragic început de noiembrie 1966. Clădirile întreprinderilor industriale au fost acoperite de apă în proporție de 30 la sută. Peste 17 000 de muncitori și-au întrerupt activitatea cîteva luni — timp în care au primit un ajutor din partea statului — pînă cînd fabricile și uzinele și-au putut relua producția. Artizanatul, care la Florența are vechi tradiții, a suferit o lovitură după care îi vor mai trebui mulți ani ca să se refacă. Aproximativ șase mii de ateliere de tot felul — de la cele ale giuvaergilor de pe Ponte Vecchio, pînă la cele în care se fac obiecte din rufe, ceramică, lemn sau fier forjat — au avut de suferit. Pagubele la instalații, la rezervele de materii prime și la produsele finite ating cifra de circa 25 miliarde de lire.

În rețeaua comercială — magazine, restaurante, hoteluri — bilanțul pagubelor este mult mai grav. Pierderile se cifrează, se pare, la cîteva zeci de miliarde de lire. Mii de hectare de pămînt din împrejurimile orașului au fost inundate, mii de vite s-au înecat. Agricultură a suferit o pierdere apreciată la 12 miliarde de lire.

La toate aceste pierderi se adaugă marea tragedie a sinistraților: peste șase mii de familii au rămas fără adăpost și

▲
Casele, șubreze, au fost proptite ca să nu se prăbușească. Mii de familii au trebuit să-și caute refugiu în periferiile orașului, la prieteni sau rude.

mai trăiesc încă și azi risipite prin diverse cartiere ale orașului, unde au putut găsi refugiu provizoriu.

În sfârșit, au avut de suferit un milion de volume ale Bibliotecii naționale, cincizeci de mii ale Arhivei de stat și o mie două sute opere de artă, printre care «Christul» lui Cimabue, una din marile capodopere ale artei italiene, frescele lui Paolo Uccello de la Santa Maria Novella, o sculptură în lemn a lui Donatello pe care apa a deteriorat-o, prețioase tapiserii. Se poate afirma că nici unul dintre muzeele și monumentele orașului nu a fost cruțat.

Dezastrul de la Florența a zguduit întreaga lume. Au vorbit și scris despre el ziarele, radioul și televiziunea de pe toate continentele. Căci Florența nu este numai un oraș italian. Florența este trup din trupul Europei. Florența aparține lumii întregi; ne simțim cu toții într-un fel cetățeni ai Florenței. Dovadă, bărbații și femeile de diferite naționalități, în cea mai mare parte studenți, care au venit la Florența pentru a ajuta la salvarea operelor de artă dureros deteriorate de apa amestecată cu moloz și țigeli. Dovadă, generozitatea ajutoarelor sosite de pretutindeni, strânse și trimise special pentru Florența.

Pentru turiști există în Piazza della Signoria chioșcuri și librării arhipline de broșuri care istorisesc despre inundație în principalele limbi europene; există mii de fotografii prezentând străzile năpădite de apă, caii înecați la hipodromul de la Cascine, «Christul» lui Cimabue întins pe două șevalete sub naosul devastat al muzeului, ca un cadavru în sala de disecție, muniții de cărți din pivnițele innoroite ale Bibliotecii naționale.

Astfel ghidați, turiștii încep un nou tur prin Florența, un tur care înainte de 4 noiembrie 1966 ar fi fost de neconceput și de care florentinii s-ar fi lipsit bucuroși: *turul inundației*. De la Palazzo Vecchio ei coboară printre vechile palate ce poartă încă pe pereți stigmatul apei. Apoi ies în piața bisericii Santa Croce. Dar chiar în spatele bazilicii, dezastrul își arată cu cruzime urmele: lungi șiruri de case sprijinite în birne. Afize speciale averti-

▲
Borgo Allegri, în plin centrul orașului, este una dintre străzile moarte, abandonate de majoritatea locuitorilor. Motocicleta aceasta, bună acum de azvirlit la fier vechi, a fost părăsită aici, pe trotuar, la 4 noiembrie 1966.

▲
Cărți, broșuri, ilustrate sînt oferite trecătorilor pentru a le aminti de «The Flood in Florence», potopul din Florența. În legătură cu tragicele zile a luat naștere o adevărată industrie editorială.

Până aici a ajuns nivelul apelor în seara de 4 noiembrie 1966.

Orologiul electric din cartierul Gavinana arată încă ora la care apa a intrat în mecanismul său: 7,35.

După retragerea apelor zidurile au rămas cenușii. Parte din confecțiile salvate, cu «mici stricăciuni», sînt recondiționate și vîndute «la sold», după cum anunță afișul de la intrarea acestui magazin.

zează că sînt nelocuibile, că există pericolul să se prăbușească dintr-un moment într-altul. Totuși, la ferestre atîrnă lenjerie pusă la uscat: unele familii nu au vrut să abandoneze casa în care locuiesc de ani și, cînd apele și-au revenit în albia lor, acești oameni au părăsit refugiile provizorii găsite în casele prietenilor, rudelor sau în mici hoteluri și s-au reîntors între zidurile prietene, deși încă umede și amenințate.

Acum, pretutîndeni răsună bătăi de ciocane și mistrii: locuitorii Florenței nu precupețesc nici un efort pentru a-și reface casele, a vindeca rănile orașului lor drag.

Ponte Vecchio, pod și stradă totodată, pe care micile magazine cu farmec vetust ale giuvaergiilor se alinăază unul lîngă altul ca în centru, atrage interesul turiștilor. Aici, magazinele nu s-au deschis toate: multe din ele au fost dărîmate și luate de apă. Se lucrează acum intens la

refacerea tradiționalelor prăvălioare, pentru a reda podului vechiul său aspect. Turul turistic al inundației trece și pe la «i Lungarni», cum se numesc străzile ce se întind de-a lungul cursului întortocheat al fluviului, cu stăvilarele încă ciuntite prin care apa s-a dezlănțuit cu furie în oraș.

Vizitatorii străini urcă apoi către piața Michelangelo, terasă luminoasă pe o colină ce domină întreaga Florență și în centrul căreia se înalță o copie în bronz a lui David de Michelangelo. Privirea se pierde printre casele dese, alb-roșietice, popoște pe monumentele ale căror siluete se recunosc de la prima vedere pe fluviul acum calm, dar care atunci cînd se înfurie erupe cu o violență sălbatică. Fluviul însă nu este decît un fluviu și, așa cum s-a scris, spus și demonstrat, nu este vina lui dacă uneori se înfurie.

Florentinii sînt obișnuiți cu inundațiile. Prima dintre ele, înscrisă în istoria

orașului, datează din 1177. În noiembrie 1333 (în ce privește inundațiile luna noiembrie pare deosebit de nefastă pentru Florența) revărsarea apelor fluviului a provocat prăbușirea lui Ponte Vecchio și a altor două poduri, a distrus case și prăvălii. În 1547 a fost inundat întregul cartier Santa Croce. La 1 noiembrie 1589 fluviul Arno rupe din nou digurile și inundă orașul. Au urmat alte și alte ravagii în 1708, în 1740, în 1762, la 3 noiembrie 1844, pînă la ultimul și cel mai puternic dintre toate — cel de acum aproape șapte luni.

După fiecare inundație se făceau tot felul de studii pentru prevenirea unor noi catastrofe — de la «Discursul asupra reparării inundațiilor Florenței», prezentat în 1591 de arhitectul Antonio Lupicini «Serenissimului Don Ferdinando Medici, mare duce de Toscana», pînă la cel în vederea «examinării unor proiecte făcute în secolul XVI pentru a salva

Florența de inundațiile fluviului Arno, prezentat principelui regal Pietro Leopoldo, arhiduce de Austria, mare duce de Toscana etc., etc., de către doctorul Giovanni Targioni Tozzatti» în anul 1767.

Se spune că proiectele au fost mai numeroase chiar decît inundațiile. Din păcate, la «întîlnirea din noiembrie» apele fluviului Arno au sosit întotdeauna înaintea discuțiilor cu privire la reparații.

Un cunoscut urbanist italian, comentînd lipsa de prevedere care a făcut posibil un asemenea dezastru, a scris că «după cele ce se întîmplă de decenii, Italia poate fi considerată țara care știe cel mai bine să-și organizeze catastrofele naturale». Dincolo de această butadă, adevărul e că acum se impune mai mult ca oricînd luarea unor măsuri dintre cele mai serioase pentru prevenirea unor asemenea catastrofe, pentru apărarea comorilor Florenței de capriciile fluviului Arno.

gravură și desen

Patru sute șazeci de lucrări se perindă prin fața privitorului, o succesiune de frumuseți pentru care opțiunea parțială sau globală e dificilă. Nici o expoziție de grafică din ultima vreme n-a prezentat o polifonie atât de amplă ca aceasta, în care multitudinea tendințelor și sensibilităților se manifestă cu o atît de puternică intensitate încît uneori anulează cu cruzime, de la o lucrare la alta, de la un autor la altul, certitudinile sau eresuri artistice. Grafica se dovedește a fi un spațiu fertil pentru explorarea unor noi zone ale realului sau metaforicului, un teren al căutărilor și pătrunderilor în universuri care păreau, în mod inexplicabil, intangibile. Linia și culoarea caută esențele lucrurilor, ale stărilor interioare, cealaltă față a realului, «cealaltă față» plină de implicații metaforice ca în «Pădurea împietrită» a lui Vincențiu Grigorescu. De aici pînă la exprimarea onirică e un pas, care poate fi acceptat sau refuzat.

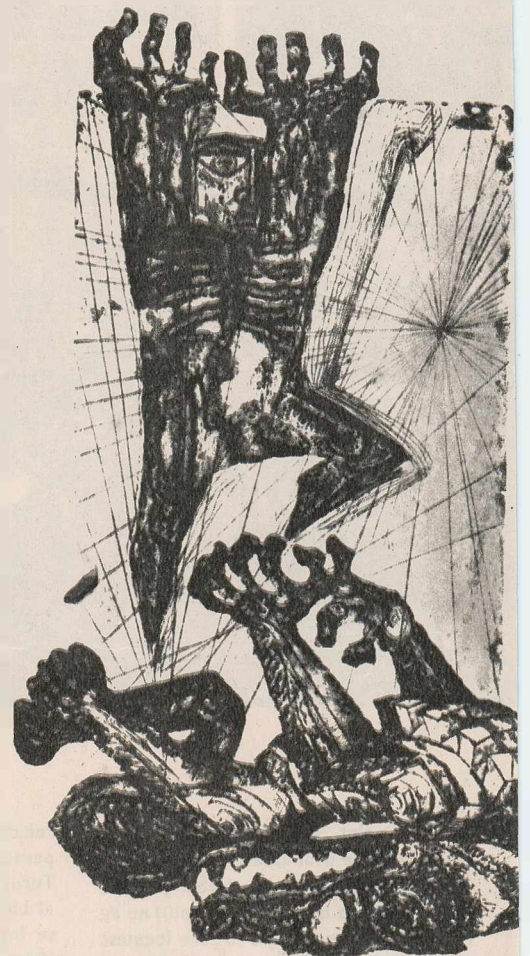
Tentația abstractului e o modă crepusculară, dar se pare că pentru unii dintre artiști rămîne o încercare nu străină de vanitate, un experiment despre care unii cred că trebuie trăit cu orice preț. Lirismul culorii sau inefabilul liniei nu salvează întru totul superbul vid care poate purta un titlu de circumstanță: «Bufniță» sau «Elegie». Eliberați de o presantă necesitate spirituală, cîțiva artiști își îndreaptă investigațiile plastice spre sferele macrocosmosului, reeditînd cu trudă diagramele aparent misterioase ale fenomenelor fizice (Cotoșman Roman: «Flux divergent») sau dispozitive tehnice (Danu Mihai: «Relee»), în-

cercînd să desprindă dintr-un joc formal un sens etern. Sînt adeseori citări care-ți trezesc melancolic amintirea unor mici sau mari măestri; starea de incertitudine a culorii acoperă adesea un spațiu teoretic, gol de vibrația unui sentiment.

Dar esențială este străduința pentru dobîndirea unei expresii personale, atît de manifestă în cea mai mare parte a lucrărilor. În desenele colorate ale lui Constantin Baciu («Dans la cămin», «La televizor», «Fripta») liniile își păstrează valorile intrinsece și nasc în cadența și fantezia lor cadre dinamice încărcate de potențe afective. Aceleași virtuți ale simplității dau peisajelor lui Miha Vulcănescu sau desenelor în cărbune ale lui Viorel Mărgineanu expresivitate. Există o sete a sintezelor, o preocupare pentru relevarea simbolurilor, o stare meditativă ca în anotimpurile Simogei Vasiliu Chintilă, în care succesiunea timpului capătă sensuri poetice ori alegorice ca în ciclul zodiacal al lui Done Stan, sau forța sugestiei ca în «Violență» sau «Sărbătoare» lui Marcel Chirnoagă.

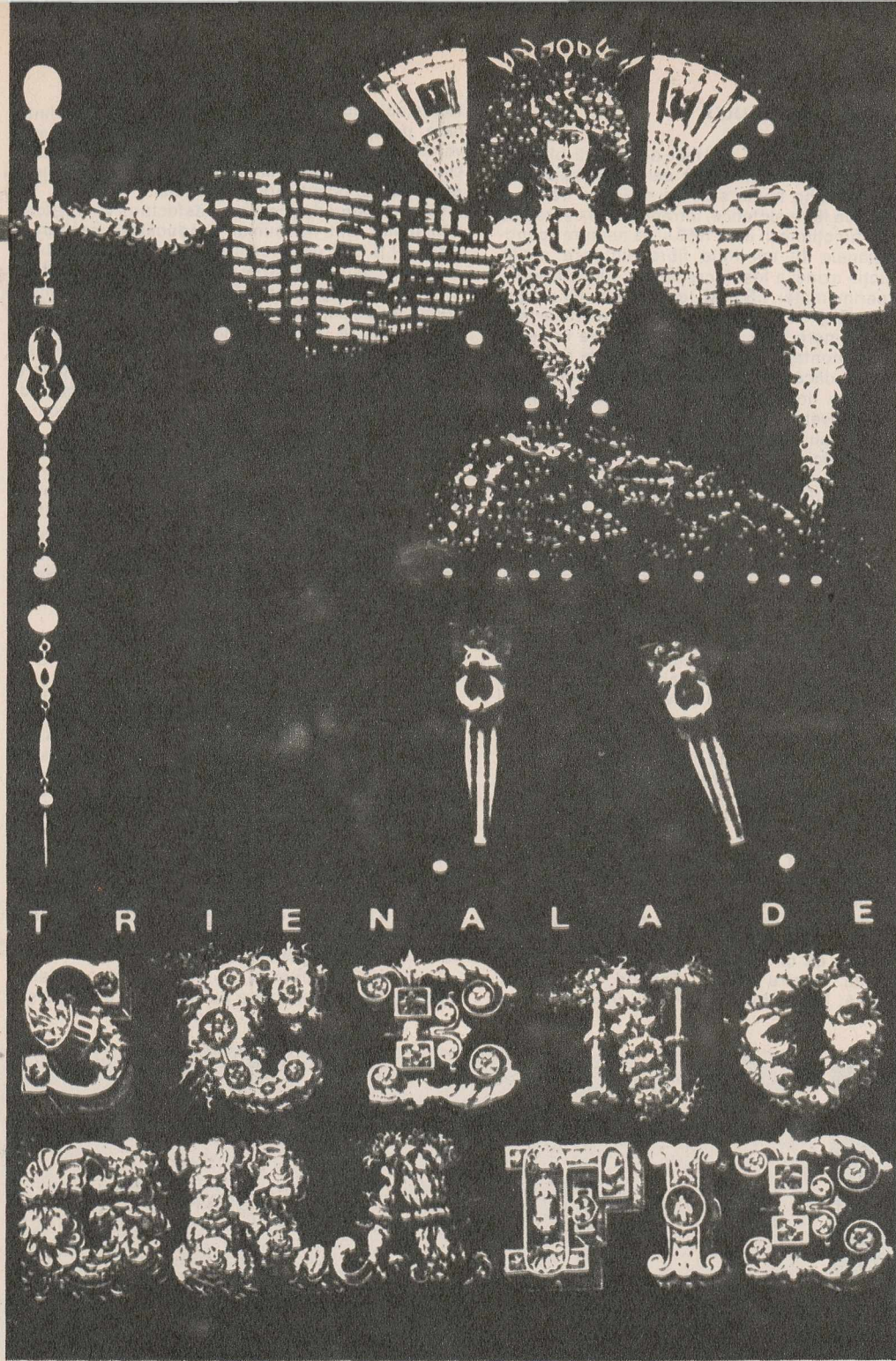
Divergența tendințelor a izgonit monotonia din Salonul acestui an. Dar unde e lucrarea (sau ciclul de lucrări) care să sfarme acest mozaic de certitudini și incertitudini, care să domine și să deschidă un orizont inedit?

Cornel BOZBICI

Marcel CHIRNOAGĂ — «Victoria».

◀ Vincențiu GRIGORESCU — «Pești».

I. OROVEANU și V. ȘETRAN — «Trienala de scenografie».

◀ C. BACIU — «Dans la cămin».

Done STAN — «Zodia cancerului» din ciclul zodiacal. ▶

Tiberiu NICORESCU — Ilustrație la volumul de poezii «Plumb» de George Bacovia.

Simona VASILIU CHINTILĂ — «Vara».

RESTANȚE ȘI PROVERBE

NOTE DESPRE CÎTEVA ȘANTIERE DIN IAȘI

- OARE UN SFERT ÎNSEAMNĂ... 10 LA SUTĂ?
- O RESTANȚĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR
- CÎND NU SE SPALĂ LA TIMP RUFEELE ÎN FAMILIE

Pentru industrializarea socialistă a țării, pentru ridicarea nivelului tehnic al agriculturii noastre, pentru învățămînt și cultură, pentru sănătate publică și locuințe, pentru deservirea populației sub cele mai variate aspecte, statul nostru socialist alocă anual fonduri bănești importante. Felul în care ele sînt gospodărite și ritmul în care sînt utilizate, iată subiectul anchetei de față întreprinse pe cîteva șantiere din Iași.

PE MALUL BAHLUIULUI

În momentul de față, cel mai de seamă obiectiv industrial ieșean — obiectiv în care investițiile alocate de stat ating multe sute de milioane de lei — este Uzina de fibre sintetice, întreprindere ce trebuie să intre în funcțiune în anul 1969 și să asigure economiei naționale 10 mii tone fibre sintetice anual. Construcția uzinei a fost încredințată unei întreprinderi experimentate: I.S.C.M. din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Cu toate acestea pe șantierul ieșean treburile nu merg bine. În luna octombrie urmează să înceapă montajul mașinilor; or, cum va fi posibil acest lucru, dacă în prima săptămîină a lui aprilie erau realizate doar gropile de fundație ale unora dintre obiectivele șantierului? Abia la cîteva zile după 1 aprilie au fost atacate două dintre construcții: turnurile de răcire și pavilionul administrativ.

— Totuși nu trebuie să exagerăm întîrzierea — ne spune tov. inginer Nicolae Vlădescu, șeful șantierului. Pe primul trimestru, în ansamblu, planul pe acest șantier a fost îndeplinit în proporție de 97 la sută. Nu trebuie să oțimem nici faptul că întreprinderea noastră e angajată în trei lucrări la Iași și că, în total, pe toate trei obiective, planul pe primul trimestru a fost îndeplinit în proporție de 104 la sută!

Lucrurile stau într-adevăr așa și avem cuvinte de laudă pentru depășirile înregistrate pe celelalte șantiere. Dar depășirile din alte părți nu scuză întîrzierile de aci. Pînă la încheierea trimestrului I trebuiau să fie date în funcțiune 20 de baracamente (au fost gata numai 8, alte 10 erau înălțate dar cu instalațiile încă neterminate, iar 2 nici nu erau măcar începute!). Tot pînă la acea dată trebuiau să fie terminate fundațiile unor obiective de bază (atelier mecanic, hală, turnuri de răcire, grup social, pavilion administrativ etc.), precum și lucrările de drumuri uzinale. Turnarea fundațiilor a început mult mai tîrziu și nu era terminată nici la 10 aprilie ca și, de altfel, drumurile 2, 7 și 8.

Ceea ce agravează însă și mai mult situația este felul în care s-a eșalonat planul. Băbește, oricine poate socoti că un trimestru înseamnă 25 la sută dintr-un an. Pentru cei ce răspund de șantierul ieșean însă, trimestrul I din 1967 a însemnat doar

10,9 la sută din totalul investițiilor pe acest an (dintre care, pentru construcții, doar jumătate). Deci ade-vărata rămînire în urmă este mult mai mare decît cei 3 la sută neîndepliniți în raport cu neîndeajuns de chibzuita planificare trimestrială.

Răspunzători de acest mod defectuos de defalcare a planului sînt nu numai conducătorii șantierului ieșean. I.S.C.M. din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej ca și Ministerul Industriei Chimice poartă la rîndu-le o parte din răspundere, deoarece au aprobat acest volum redus de lucrări pentru trimestrul I. Pe de altă parte I.S.C.M. nu a sprijinit îndeajuns șantierul pentru a fi încadrat cu personalul calificat necesar unei asemenea lucrări. În același timp beneficiarul nu are încă repartiții pentru o serie de utilaje (de exemplu: pentru atelierul de întreținere, sectorul mecanic, electric ș.a.).

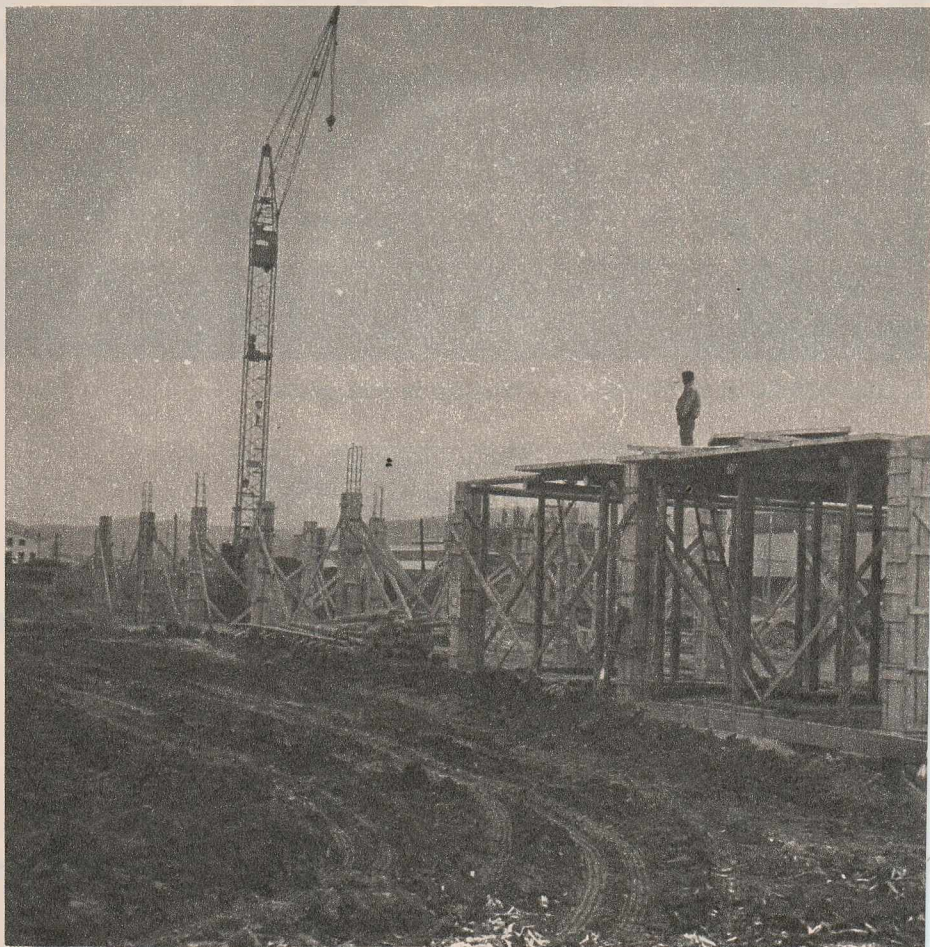
Rămînerile în urmă cauzate de organizarea defectuoasă a șantierului mai pot fi recuperate. Îmbunătățirea — din mers! — a programărilor lucrărilor pe trimestrul II și transformarea acestui grup de șantiere într-o întreprindere cu cont la Iași — ceea ce ar permite un alt fel de control din partea organelor locale — ar mai putea contribui la îmbunătățirea situației.

SUS, PE DEALUL COPOULUI

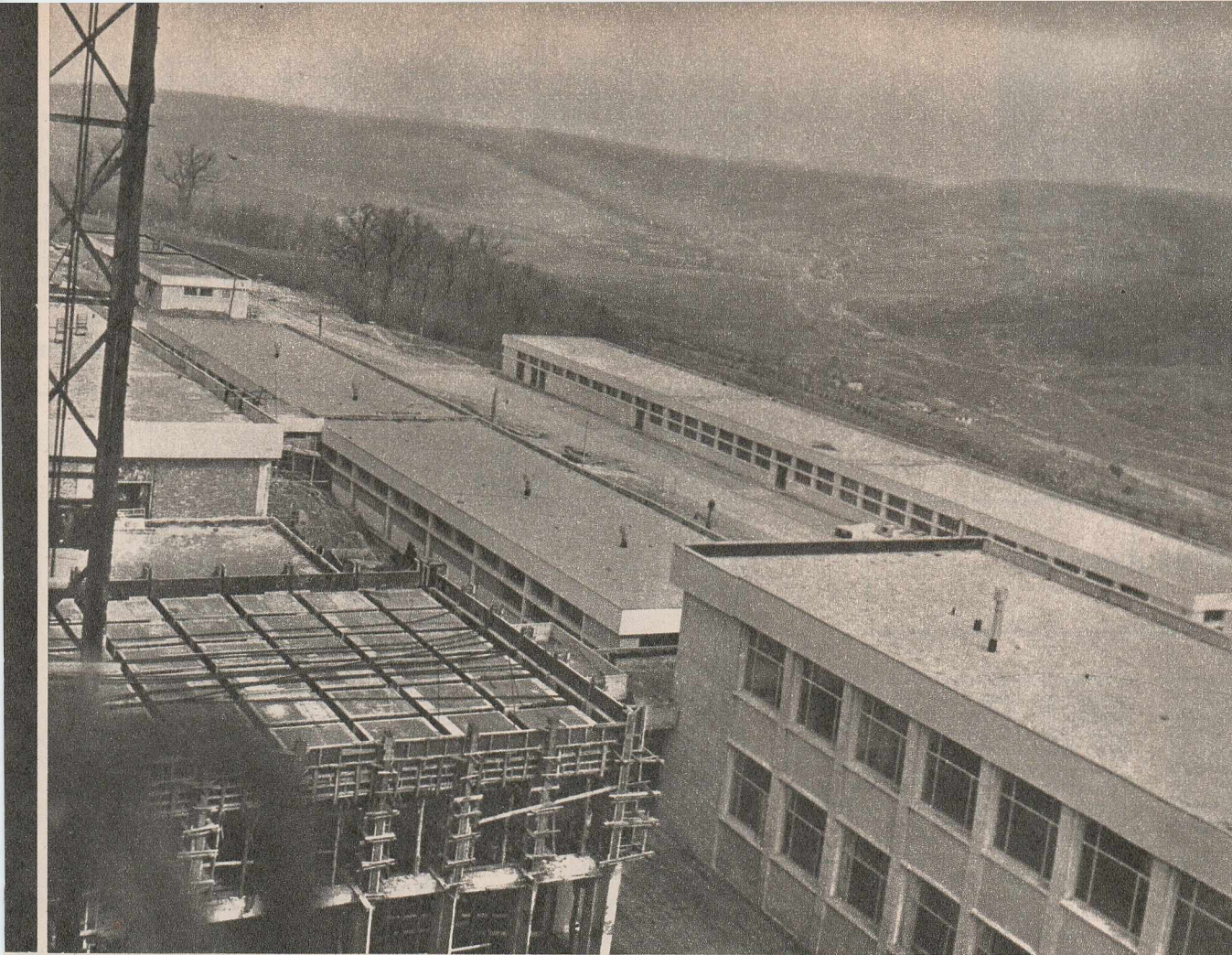
Am trecut, în continuare, pe la alt șantier: clinicile Facultății de medicină veterinară din cadrul Institutului agronomic «Ion Ionescu de la Brad», lucrare importantă ce se înscrie pe linia grijii manifestate de partid și de stat pentru crearea de noi cadre de specialiști — practicieni și oameni de știință — și pentru care statul nostru a alocat suma de 35 milioane lei.

La ora cînd scriem aceste rînduri, studenții și cadrele didactice ar fi trebuit de mult să lucreze în noile clinici. După o prelungire a termenelor de predare a lucrării, — acceptată cu destulă îngăduință de Ministerul Învățămîntului — la 31 decembrie 1966 clinicile ar fi trebuit să fie gata.

Iată însă că acum ni se vorbește de predarea, abia în aceste zile, doar a pavilioanelor 6, 5, 3, 8 și a

Expresie a faptului că, după planificarea constructorilor Uzinei de fibre sintetice din Iași, un trimestru poate însemna doar 10 la sută din planul unui an întreg: cu mai puțin de 6 luni înainte de data începerii unor ample lucrări de montaj al unui utilaj industrial complicat, de cea mai înaltă tehnicitate, pe șantierul de pe malul drept al Bahluiului nu puteai afla nici urmă de construcție, cu excepția acestui început de ridicare a pavilionului administrativ. Oare ce penalizări vor avea de plătit constructorii la toamnă, cînd aci vor sosi montorii?

Încă de anul trecut profesorii și studenții Facultății de medicină veterinară trebuiau să lucreze și să învețe în amfiteatrele, sălile de operații și laboratoarele din aceste construcții noi. Datorită însă felului defectuos în care au lucrat unitățile T.R.C. Iași, lucrările nu vor fi gata în totalitatea lor nici pînă la finele anului în curs.

stației de epurare. Pavilionele 2, 4 și 7 se vor termina — se afirmă — «în cursul acestui an» (doar construcția propriu-zisă, nu și utilarea!). În ce privește pavilionul catedrei de chimie fizică, precum și o serie de amenajări exterioare, nici nu se poate vorbi de terminarea lor în 1967!

Desigur, ne spune un proverb: «Mai bine mai târziu, decît niciodată». Dar decît atît de târziu, ar fi fost mult mai bine ca lucrările să se fi înfăptuit la vreme. Se pare însă că nu de aceeași părere este și Trustul regional de construcții din Iași și unitatea sa, Grupul 3 șantiere. Cel puțin așa rezultă din cele spuse de inginerul șef al șantierului, tov. I. Micuțaru, care dă toată vina întârzierilor pe proasta aprovizionare cu materiale: lipsa unor lucruri mărunte — cum ar fi țimplăria metalică, plăcile de faianță, bateriile de încălzire, ventilatoarele cu zgomot redus, lămpile cu grilă ș.a. — a ținut în loc lucrarea. La asemenea lipsuri în aprovizionare s-a adăugat încetinirea ritmului lucrărilor în trimestrul II al anului trecut, prin transferarea unui mare număr de muncitori de pe acest șantier, pe altele.

Precum se vede, acel blestemat «grăbește-te încet» amenință să devină adevărată lozincă pentru tovarășii de la T.R.C. Iași.

ȘI UN POPAS ÎN PĂCURARI

Sfatul popular al regiunii Iași, prin secțiunea industriei locale, a inițiat crearea unei boiangerii și spălătorii moderne într-un vechi local din str. Păcurari, care urma să fie lărgit prin construirea de noi spații, amenajat după cerințele tehnicii moderne, dotat cu utilaj perfecționat. S-au aprobat fondurile de investiții, s-au contractat utilaje, s-au început lucrările. Grupul 3 șantiere din T.R.C. Iași și-a asumat sarcina construirii, iar I.C.M.F. Bacău pe cea a montajului. S-au contractat și primit utilaje din import, urmînd ca pînă la finele anului trecut întreprinderea să intre în funcțiune.

Am vizitat sălile boiangeriei și spălătoriei din Păcurari. Am văzut mașini noi, moderne, montate pe soclurile lor, dar de pe aceste mașini încă nici nu era dată jos hîrtia cerată a ambalajului original. E vorba de o linie de mașini destinate călcării rapide și în bune condițiuni a lenjeriei, utilaje de înaltă tehnicitate, plătite cu bani grei. De ce nu funcționează? Pentru că proiectanții lucrării au avut în vedere importarea în exclusivitate a unui tip de mașini de călcat cu aburi; or, cele primite, se încălzesc și calcă rufele cu ajutorul electricității. Lucrarea

fiind toată pregătită pentru mașini cu aburi, a fost necesar să se spargă din nou pereții abia tencuiți, să se execute o nouă instalație de conductori, să se cheltuiască noi fonduri. În plus, a fost necesar să se întîrzie mult darea în funcțiune a întreprinderii. (În paranteză trebuie să arătăm că de această întârziere sînt vinovați și constructorii: la 10 aprilie lucrările de ventilație nu erau gata, finisările erau mult întârziate, întreaga întreprindere avea aspectul unui șantier încă în lucru, plin de mormane de moloz, materiale diverse etc.) Dar și cheltuielile și lucrările suplimentare făcute în ultimul moment sînt de neînțeles, deoarece întreprinderea furnizoare a anunțat de la bun început că nu poate livra mașinile cu aburi solicitate și a oferit în schimb mașinile electrice (care, pe cît se pare, sînt și mai perfecționate). Organele locale au acceptat aceste mașini și, deși au putut să dispună de toată documentația tehnică necesară, nu au întreprins din timp tot ce s-ar fi cuvenit în vederea modificărilor ce s-ar fi impus.

...Și iată că a trecut un trimestru, am intrat masiv în al doilea și spălătorii ieșene tot nu lucrează cu capacitatea proiectată. Fondurile de investiții planificate inițial au fost consumate, acum se folosesc și fonduri suplimentare...

Ieșenii își așteaptă spălătorii, iar secțiunea industriei locale a regiunii Iași și întreprinderea locală «Proletarul» nu pot să le răspundă decît cu proverbul: «Încet, încet, departe ajungi».

Trei restanțe ieșene...

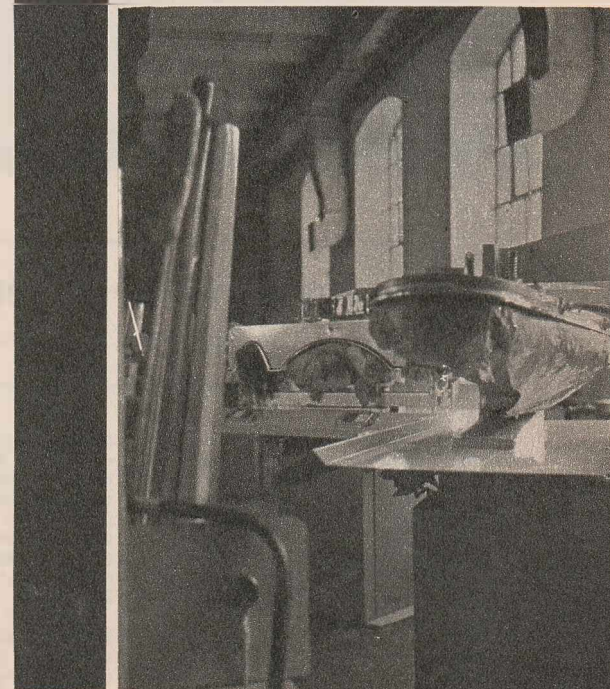
Pe toate trei șantierele vizitate se aplică, pare-se, proverbe de soiul lui «încetul cu-ncetul se face oțetul». Pentru că ne aflăm în plin folclor sîntem tentați să mai recomandăm tovarășilor sus-citați o zicală: «Unde nu-i cap, vai de picioare!»

V. SAVIN
Fotografiile autorului

P.S. În telecronica economică avînd ca subiect ritmicitatea pe șantierele industriei chimice (Studioul de televiziune București — miercuri 19 aprilie 1967), tov. ing. Mircea Georgescu, adjunct al ministrului industriei chimice, a răspuns la cîteva întrebări printre care și unele privitoare la mersul lucrărilor pe șantierul uzinei ieșene de fibre sintetice. Recunoscînd rămînerea în urmă cu 3 la sută față de planul primului trimestru, d-sa a afirmat posibilitatea recuperării ei încă în luna aprilie. Ne

întrebăm însă: cum de n-a sesizat tov. adjunct al ministrului ceea ce e esențial în această problemă: faptul că planul trimestrial, printr-o sui-generis defalcare, n-a inclus decît 10 la sută din investițiile alocate pe întregul an? Oare nu cumva pentru că însuși ministerul a efectuat sau cel puțin a aprobat o asemenea defalcare?

Cu aceste mașini, o cămașă poate fi perfect călcată doar în cîteva secunde. Poate — dar nu este... Și nu este pentru că organele Sfatului popular regional Iași și întreprinderea de industrie locală «Proletarul» au acceptat schimbarea tipului de mașină pentru care s-au proiectat inițial lucrările de construcții și montaj, fără a se îngriji la timp și de schimbările necesare în proiectul acestor lucrări.

golf și domino

Fotografia e de dată recentă. Pe un teren de sport din Aden, unul din rezidenții britanici își face o partidă de golf obișnuită într-un cadru cu totul neobișnuit, «tihna» jocului fiindu-i asigurată de militari înarmați cu puști mitraliere. Fotografia ilustrează semnificativ poziția engleză în Aden: contrastul dintre aparentul calm din această colonie și mijloacele cu care se încearcă asigurarea lui.

Desconsiderarea unei realități — caracterizată prin intensificarea mișcării de eliberare națională — și înțreținerea iluziei că rînduilele colonialiste tradiționale pot fi menținute neschimbate (ceea ce ar vrea să demonstreze ostentativ și partida de golf sub pază militară) împing însă și la ridicol. De ridicol s-a acoperit și înaltul comisar britanic din Aden, care prin atitudinea lui arogantă a împiedicat misiunea O.N.U. pentru Aden să-și desfășoare activitatea, silind-o astfel să părăsească orașul. A fost nevoie de intervenția urgentă a guvernului englez — care a invitat misiunea O.N.U. la Londra în vederea continuării tratativelor — și de trimiterea unui reprezentant special al cabinetului britanic în Aden, pentru a se înlătura efectul gafei înaltului comisar. Dezaprobată este însă doar forma, lipsită de diplomație, a lui Thompson, ne-

alinierii lui la tactica Londrei. Tactică prin care coloniei Aden și celor 16 protectorate engleze din Federația Arabiei de sud li s-a promis independența pentru 1968 (potrivit declarației oficiale mai noi ar putea fi vorba chiar de 1967), însă după o anumită perioadă de «tranziție». «Tranziția» constă în tentativa de înlăturare de la tratative a «Frontului național de eliberare» din Aden și în consolidarea puterii militare a șeicilor și a emiratelor, ai căror conducători feudali reprezintă sprijinul potențial pentru menținerea influenței engleze în Arabia de sud. Miza principală e totuși portul Aden, iar manevrele pentru recunoașterea Frontului de eliberare ca partener de tratative urmăresc acordarea unei pseudoindpendențe care să faciliteze perpetuarea, sub o nouă formă, a prezenței britanice. Ziaristul francez Eduard Bailly compară pozițiile engleze în Aden și în protectorate cu niște piese de domino dispuse în așa fel încît căderea primeia din ele (a Adenului) ar provoca și prăbușirea celorlalte.

Amatorii de golf și de domino se înțlnesc, în fond, la aceeași partidă a intereselor engleze. Jocul unora e ridicol, al altora — abil, dar partida e riscantă și pentru unii, și pentru alții.

Eugen POP

fuga „materiei cenușii“ — corespondență din Londra —

În cursul ultimelor luni, opinia publică din Anglia a asistat cu îngrijorare crescîndă la exodul oamenilor de știință, al medicilor, inginerilor și tehnicienilor atrași spre diferite munți peste hotare. Dacă unii dintre ei se îndreaptă spre țările membre ale Commonwealth-ului, unde mai există tradiția cooperării tehnico-științifice cu Anglia, numărul cel mai mare, covârșitor chiar, se îndreaptă însă spre S.U.A.

Fenomenul este deosebit de îngrijorător în rîndurile medicilor, căci în medie 900 de doctori părăsesc anual Anglia. Nu demult,

prof. J.H. Butterfield de la spitalul «Guys» — unul din binecunoscutele spitale londoneze — aprecia că pierderea anuală de cadre medicale reprezintă nu mai puțin de jumătate din numărul absolvenților facultăților de medicină engleze. Și tot el mai arăta că pentru pregătirea unui singur medic statul cheltuiește între 10 000 și 20 000 lire.

Profesorul Richard M. Titmuss de la Școala de științe economice din Londra sublinia nu demult că S.U.A. au absorbit și chiar «recrutat în mod intenționat»

circa 100 000 de medici, oameni de știință, ingineri, atît din țările dezvoltate cît și din cele în curs de dezvoltare, economisind astfel circa 4 000 000 000 de dolari care ar fi fost necesare pregătirii acestor specialiști.

Guvernul britanic a alcătuit un comitet care studiază întreaga situație în acest domeniu, iar o conferință — avîndu-l drept principal raportor pe Wedgwood Benn, ministrul tehnologiei — urmează să aibă loc în scurt timp. Pînă atunci, autoritățile nu sînt încă pregătite să accepte propunerea prezentată cu cîteva trimestre în urmă, ca studenții care primesc subvenții din partea statului să semneze un angajament care să-i oblige sau să lucreze în

Anglia pentru o anumită perioadă după absolvire sau să restituie banii cheltuiți cu studiile lor.

În ce privește pierderea de cadre medicale, în sînul mișcării laburiste se face simțită o puternică presiune a celor care cer un program vast de construcții de unități spitalicești, de policlinici și centre de sănătate, pentru crearea unei deserviri medicale corespunzătoare necesităților. Există nenumărate dovezi că, în ciuda unui număr mic de medici care pleacă în S.U.A. atrași de salariul ridicat ce li se oferă, cei mai mulți o fac datorită condițiilor necorespunzătoare de muncă.

Gordon SCHAFER

În urmă cu 150 de ani Teheranul nu era decît un sat. Capitala de azi a Iranului numără peste două milioane de locuitori. Noi construcții și cartiere de locuințe reflectă preocuparea edililor orașului pentru modernizarea peisajului noului Teheran. Fotografia noastră vă prezintă o vedere parțială a capitalei iraniene, străjuită de culmile majestuoase ale Munților Elbrus.

literatură românească în japonia

Recent ne-a parvenit de la Tokio știrea că în editura Kobunsha, în colecția de literatură contemporană a țărilor europene, a apărut pentru prima dată în traducere japoneză romanul «Descult» de Zaharia Stancu. Acesta este un act editorial de seamă, dacă avem în vedere faptul că literatura română este relativ puțin cunoscută în țara soarelui-răsare.

Volumul este însoțit de cîteva studii dintre care amintim: «Viața și activitatea literară a lui Z. Stancu» de Atsushi Naono, «Răscoalele țărănești din România» de Tadashi Hagiwara, «Impresii din România» de Tarao Miyagawa, profesor la Universitatea Wako din Tokio, și «Țăranul român» de Shiro Suzuki, secretar general al Asociației de prietenie Japonia-România.

Buni cunosători ai istoriei și culturii poporului român (A. Naono este absolvent al Facultății de filologie din București, iar T. Hagiwara este absolvent al Facultății de istorie a Universității bucureștene), autorii studiilor prezintă pe larg și documentat cauzele care au dus la marea răscoală a țăranilor din primăvara lui 1907.

După ce arată în articolul său «Impresii din România» că în timpul vizitei sale în România a fost impresionat de frumusețea peisajului românesc, de litoralul Mării Negre, de ruinele antice de la Histria, de frescele unice ale Voronețului, prof. T. Miyagawa subliniază: «Traducerea de către dl. A. Naono a romanului «Descult» este foarte semnificativă pentru o primă introducere în literatura română, căci drumul cel mai scurt pentru a cunoaște o națiune este acela de a-i cunoaște literatura».

A. Naono este și autorul studiului «Literatura română» cuprins în volumul al 7-lea al «Istoriei literaturii universale», apărut

de asemeni recent în editura Neigi Shaino. Studiul cuprinde o sinteză a evoluției literaturii române de la începuturile ei pînă astăzi, oprindu-se asupra activității literare a celor mai de seamă reprezentanți ai culturii noastre.

N. NICORĂ

Supracoperta romanului «Descult», apărut în Japonia.

語りなす少年の眼に映った農民反乱を
英文詩で綴るルーマニア文学の代表作

スタンブールでアトキス村

大地に血が流れる。1907年、ドナウ河畔に満ちた
農民反乱。血の如く少年ダリエはじっと見
つめていた。ノーベル賞候補にもなった名作

現代東欧文学全集 第6巻 530円

a doua „invazie“ ... americană

Recenta hotărâre a societății americane «Dupont de Nemours» (instalată în Germania Federală încă din 1962) de a construi o nouă fabrică de fibre sintetice în bazinul Ruhr, a provocat o vie nemulțumire și nenumărate proteste din partea opiniei publice vest-germane, care nu privește cu ochi buni această «a doua invazie americană», cum denumea un publicist vest-german ofensiva capitalului american pe piața vest-germană. Încă în 1957 în R.F.G. se implantaseră circa 350 firme americane, printre care unele de renume mondial: ca: Ford, General Motors, Esso, Woolworth, Kodak, International Telephone and Telegraph etc... Astăzi, numărul lor se ridică la 1 200 (capitalul investit cifrându-se la 300 milioane dolari anual). Problema acestei «invazii» a devenit de-a dreptul îngrijorătoare în momentul în care a cuprins două din sectoarele-cheie: industria de automobile și cea petroliferă.

În industria de automobile, de pildă, «General Motors» (Opel) și «Ford» reali-

zează 2/5 din producția vest-germană de automobile. Și în alte sectoare situația nu este mai puțin alarmantă. În industria mașinilor de calcul, IBM concurează puternic cu firma «Siemens», destinzând sute de milioane de mărci cercetărilor în acest domeniu (ceea ce contracarează posibilitățile concernului german, ce s-a văzut nevoit să încheie recent un contract de asistență tehnică cu «Radio Corporation of America»). De asemenea, societățile americane «Goodyears», «Firestone» și «U.S. Rubber» fabrică peste 20% din producția vest-germană de pneuri, iar 65% din lamele de ras vândute în R.F.G. sînt produse de uzinele americane «Gillette Roth-Buchner GmbH» etc.

V. BABA

capriciile mării caspice

Morminte de luptători sciți descoperite la o distanță de 1,5 m de țărmul Mării Caspice, cu prilejul construirii unui dig de legătură între insulă și litoral, au demonstrat

că în primul secol î.e.n. apele acestui urias lac de odinioară (astăzi legat de Marea Neagră și de Marea Baltică prin canalul Volga-Don și prin canalul Volga-Baltica) au invadat o bună parte din continent. În urma cercetărilor întreprinse s-a ajuns la concluzia că acoperirea pământului de către apele Caspice a durat pînă în preajma secolului al XVII-lea. Drept mărturie stau nenumărate ruine care și astăzi odihnesc sub valuri. Dar de atunci și pînă în prezent nivelul mării a fost foarte instabil, ajungînd în zilele noastre la o scădere de peste 6 metri. Pentru a preîntîmpina secarea sau inundațiile Mării Caspice în viitor, se cercetează cauzele fluctuațiilor de nivel ale apei. Ipotezele emise de savanți cu privire la acest fenomen sînt multiple. Pare a fi mai aproape de adevăr ipoteza după care datorită activității solare se produce o încălzire sau o răcire a straturilor de aer ale Arcticii, ceea ce provoacă o creștere sau o scădere a apelor Volgăi — principalul fluviu care alimentează bazinul Mării Caspice.

Problema care preocupă în mod special pe savanții sovietici este nu de a găsi soluția unei mai bogate alimentații cu apă a Caspice, ci de a menține actualul său nivel, deoarece în ultimii ani s-au construit pe litoralul ei mari și importante întreprinderi industriale.

Veronica RUSSO

criminalii la paradă

Priviți bine aceste fotografii: ambele reprezintă cîte o trecere în revistă, a doua explicînd-o pe prima. Cine sînt soldații aliniați disciplinat, cu mîna la vizieră? Cine este comandantul sever, cu ochelari negri de soare, care evaluează cu ochi critici ținuta celor ce dau onorul? Ce reprezintă și ce vor? Cu ce mijloace și în numele căror interese se declară gata să acționeze? Răspunsurile toate le dă imaginea de sus: capete despărțite de trupuri și rinjetele bestiale ale călăilor. O bandă de criminali mercenari, care măcelăresc cei mai buni fii ai propriului lor popor pentru simbria în dolari: marioneta Ky și uneltele sale.

Sînt satisfăcuți casapii! O fac și pe «curajoși» cu cadavrele care nu mai pot riposta, și încă la adăpostul baionetelor americane. Cînd e vorba însă de luptă fug ca potlîncile de frica forțelor populare. Atunci nici nu se «amuză» și nici nu stau disciplinați, cu mîna la vizieră. Nu degeaba au trimis S.U.A. aproape 500 000 de combatanți să poarte lupta în locul mercenarilor fricoși și neputincioși. Luptă pentru ce? Priviți: pentru crime, pentru un regim corupt. Pe fondul acestor fapte care vorbesc de la sine, apar în adevărata lor lumină declarațiile repetate ale guvernului S.U.A. cu privire la «apărarea democrației și civilizației» cu ajutorul napalmului și al masacrelor

în masă. Privind cele două fotografii, înțelegem de asemenea de ce generalul Westmoreland a trebuit să întreprindă un vast turneu în propria sa țară pentru a obține

sprijinul în favoarea unei aventuri singeroase, care stîrnete oprobiul îndreptățit al opiniei publice mondiale și, din ce în ce mai accentuat, al opiniei publice americane.

t v fluxul vorbelor

Cîte vorbe se revarsă într-o singură zi din televiziune? Multe, foarte multe. Televiziunea ține să ne comunice atîtea lucruri încît sînt și zile cînd singurele minuce muzicale rămîn cele ale pazelor. În fața acestei avalanșe de emisiuni vorbite este natural să ne întrebăm în ce măsură își atinge fiecare dintre ele obiectivul. E de la sine înțeles că, indiferent de bunele intenții ale autorilor, telespectatorii răsuceesc plictisii butonul ori de cîte ori cei ce expun o problemă nu reușesc să le stîrnească interesul pentru ea. O emisiune searbădă, neizbutită este mai dăunătoare decît absența totală a temei respective din programul săptămîinii.

Succesele incontestabile ale rubricilor «Reflector», «Ancheta TV» sau ale unora dintre dezbaterile cu caracter economic, redemonstrează un adevăr străvechi: nu există teme aride, există însă modalități neinspirate, «de serviciu», neprofesionale, de a aborda chiar și temele cele mai pasionante.

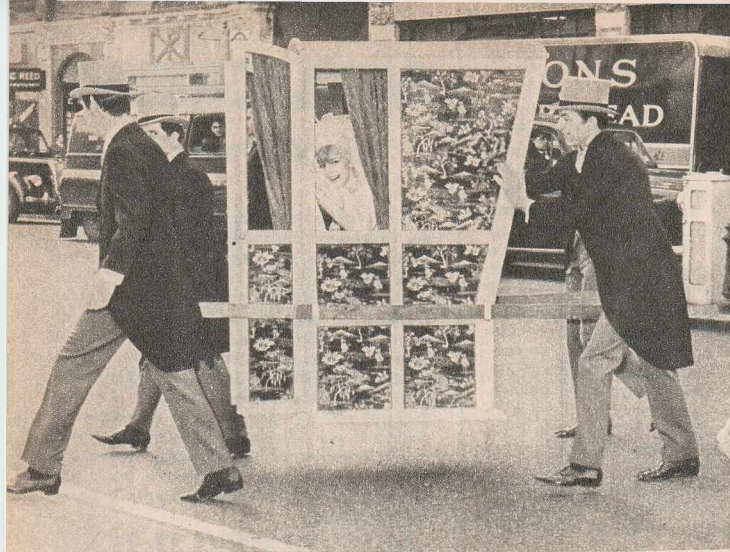
Cînd televiziunea încredințează unuia dintre reporterii ei buni misiunea de a organiza o dezbateri sau de a prezenta o problemă de actualitate, succesul este aproape totdeauna sigur. La fel atunci cînd apelează la personalități ale vieții culturale sau artistice înzestrate cu darul de a comunica atrăgător cunoștințele, ideile, impresiile lor. Dar nu despre aceste reușite va fi vorba în rîndurile de mai jos, ci despre cîteva cazuri care pîndesc și prind uneori emisiuni altmînteri promițătoare.

Pentru televiziune, plătutudinea e un păcat capital. Nu o dată reprezentanți distinși ai unor profesii care presupun o mare mobilitate spirituală sînt invitați în studio pentru a debata doctoral și pedant adevăruri cit se poate de elementare. Cum nu e de presupus că cercetătorii din domeniul psihologiei și al statisticii sociale, medicii și juristii sînt, luați în bloc, mai puțin capabili decît cei ce lucrează în economie să discute despre preocupările lor, probabil că vinovați de nivelul scăzut al anumitor dezbateri sînt nu participanții din afară, ci organizatorii. O convorbire despre dragostea și responsabilitatea actuală, inclusă într-o recentă emisiune «Între noi femeile», amintea obsedant de versul lui Topirceanu «Iubirea e un lucru foarte mare. Și iscălește: Guță Popindău». Generalitățile de manual elementar abundă și în alte emisiuni destinate femeilor sau tineretului. Dacă acest lucru se face programatic, din credința că este util să se inculce pe calea undelor idei simple și clare, prezentate cit mai didactic, premisa de la care se pornește este greșită. Ea vadește o subestimare a capacității de înțelegere a celor cărora li se adresează respectiva emisiune și o supraestimare a răbdării lor. O comparare a modului în care sînt abordate probleme similare în ziarele centrale, cu nivelul mediu al «lecțiilor» oferite de televiziune, i-ar duce pe cei ce răspund de ele la concluzii puțin îmbucurătoare. Se resimte de altfel o nerecomandabilă tendință spre emisiuni tip-pegelere, străine specificului televiziunii.

Alt păcat care trebuie evitat este artificialitatea. Cea mai nefericită ipostază a lui e simularea spontaneității. În ultima vreme, acest păcat subminează tot mai mult emisiunile care ar trebui să-l repudieze mai categoric decît toate: emisiunile pentru cei mici. De cînd n-am mai auzit un copil spunînd, pe micul ecran, ceea ce-i trece lui prin mîntre? Poate că de la ultimul reportaj școlar al lui Carmen Dumitrescu (pentru că de două ori anunțată anchetă printre copiii a lui Emanuel Valeriu n-a mai ajuns pînă la noi). În schimb, în studio s-a format un grup de figurație, un fel de cor din care se ridică pe rînd cîte o fetiță sau un băiețel care spun, cum au fost învățați: «Mi-a plăcut foarte mult» sau «Și eu mă joc așa», sau rîd, sau aplaudă, sau... Această tristă mimare a spontaneității devalorizează emisiuni altmînteri bine gîndite.

Propunem celor ce răspund de partea vorbită a programelor de televiziune următorul exercițiu: să asculte într-o zi tot ce se spune între cele șase bătați care anunță ora 6 și apariția cadranului de ceas de la sfîrșitul programului și să-și noteze toate frazele care ar fi putut rămîne pe dinafară. Pentru că un păcat de neiertat este prolixitatea. Pe micul ecran tot ceea ce nu-i strict necesar e de prisos. Prima economie pe care ar trebui s-o realizeze televiziunea: economia de cuvinte.

Felicia ANTIP

DESUET DAR EFICIENT

Nimănui nu-i face plăcere să întârzie la nuntă. Patru tineri londonezi și-au propus să demonstreze că într-o asemenea ocazie deosebită ai mai multe șanse să fii punctual folosind ca mijloc de locomotie desueta lectică. Și au reușit să dovedească «contra cronometru» că în condițiile unui trafic rutier supraincârcat vehiculul de «patru oameni-putere» este superior celor acționate de redutabilii cai-putere ai motoarelor.

ÎNTR-O CAFENEA DIN TOKIO

În orașul cu cea mai numeroasă populație și totodată cu cele mai multe cafenele din lume și-a găsit aplicare ideea îmbinării armonioase a modernului cu tradiționalul.

Clienții localului pot consuma cocteilul preferat în condițiile barului ultramodern sau își pot sorbi ceașca de ceai potrivit ritualului străvechi.

CONTINENTUL NEGRU ȘI MODA PARIZIANĂ

Anul acesta una din sursele de inspirație ale modei la Paris este folclorul african. În colecția de primăvară a casei Christian Dior au fost prezentate rochii și mantouri, bijuterii și coafuri în care au fost folosite elemente ale vestimentației specifice continentului negru. Și, după cum puteți constata din fotografia de față, tinerele pariziene nu vor fi dezavantajate îmbrăcându-se «à l'africaine».

TUTANKAMON A FOST O FEMEIE?

Zeci de mii de parizieni au contemplat scînceietoarele piese găsite acum 44 de ani în mormîntul lui Tutankamon. Hieratismul figurilor, desăvîrșirea execuției, luminile somptuoase ale aurlului masiv au transpus pe vizitatorul modern în atmosfera unui trecut fabulos.

Dar reveria a fost tulburată de o întrebare: sub masca metalică își doarme somnul un adolescent sau o adolescentă, un rege sau o regină? Luis Garcia Gallo, egiptolog amator, afirmă cu perseverență că Tutankamon n-ar fi Tutankamon! Da, zice el, mormîntul din Valea Regilor a dat la iveală nu sarcofagul unui bărbat, ci al unei femei. Poate soția lui Tutankamon. Atunci mirifica expoziție de la Paris ar putea fi dublată de o monumentală eroare istorică? De necredut, dar nu imposibil. De cincisprezece ani Luis Garcia Gallo a acumulat o serie de argumente pe care le opune confrăților săi tutankamoniști. Aceștia afirmă, între altele:

- Tutankamon a fost găsit în Valea Regilor, unde se înmormîntau numai suveranii de sex bărbătesc. «Afirmatie gratuită, răspunde Gallo, Amenkerkhepeshef, fiul lui Ramses al II-lea, a fost descoperit în Valea Reginelor».

- Mumia lui Tutankamon a fost autopsiată minuțios. «E adevărat, concede Gallo, și acest examen a dus la stabilirea multor lucruri, în afară însă de sexul defunctului».

- Peste feșile mumiei, la cingătoare, spun egiptologii, era plasată o replică sculptată a atributelor masculine, rit funerar egiptean uzitat în cazul morților de sex masculin. «Aici e poate punctul cel mai tulburător în favoarea tezei mele, răspunde Gallo, fiindcă în ritul funerar antic nu o replică sculptată ci chiar propriile atribute ale mortului se așezau pe mumie. De ce în cazul lui Tutankamon nu a fost respectat acest obicei sacru? Fără îndoială, fiindcă el — sau mai bine zis ea — nu posedă aceste atribute».

La rîndul său, Luis Garcia Gallo aduce patru argumente principale în favoarea tezei sale:

- În camera alăturată încăperii mortuare s-au găsit doi copii născuți morți prin naștere prematură, mumificați cu o griji extremă. Nu s-a dat nici o explicație valabilă cu privire la ei. Se știe însă că nou-născuții morți ai femeilor egiptene decedate în timpul nașterii erau mumificați și așezați lângă sarcofagul mamei lor.

- Pe craniul tuns al lui Tutankamon era plasată o caschetă reprezentînd un vultur-femelă, cu doi șerpi de aur deasupra. În iconografia egipteană acesta era simbolul expres al maternității.

- Între feșile mumiei s-au găsit două pumnale, unul de fier, plasat pe coapsa dreaptă, altul cu lama de aur, așezat pe pîntec și îndreptat spre coapsa stîngă. Primul pumnal făcea parte din bagajul clasic al morților egipteni. Pentru al doilea o singură ipoteză este verosimilă: e bisturiul folosit la operarea femeii, moartă probabil în urma unei operații cezariene.

- În sfîrșit, capacul sarcofagului masculin are totdeauna pe fața sa interioară o siluetă sculptată a zeiței Nout. La sarcofagele feminine simbolul este inversat, adică pe fața interioară a capacului e figurat un zeu. Or, capacul sarcofagului lui Tutankamon are în interior nu o zeiță ci un zeu. Cum se vede, nici egiptologii și nici adolescentul (?) cu mască de aur nu și-au spus încă ultimul cuvînt.

V. P.

cuvințe încruciate

HAI LA JOC!

ORIZONTAL: 1) Jocuri la patru ani o dată — La periniță. 2) Îi joacă ochii în cap — Jocuri de doi. 3) Zar la jocul de table — Vulcan în Sicilia — Mangan. 4) Fază pe centru! — Rămășag familiar — Lovitură la unele jocuri. 5) A o lua în joacă — Specie de papagal. 6) Constructor de vase — Jucător de bază. 7) Predispuși la joacă. 8) Compozitor german (1819-1885) —

Apar din neatenție — Atacant pe extrema stîngă! 9) Pictor francez (1821-1911) — În centru! — Pom fructifer. 10) În portul nostru național (pl.) — Una, alta... — Nu se mișcă (pl.). 11) Nouă într-un joc — Figură geometrică. 12) Joc de cuvinte — Loc de odihnă și distracții.

VERTICAL: 1) Joc național — Situații favorabile. 2) Locul si-

giliului — Jucăuși. 3) Se cam incurcă uneori — Făcut praf — Salutul copiilor. 4) Jocuri sportive — Maur (pop.). 5) Pete! — Nu duc lipsă — La plex! — Joacă-n arceziene. 6) Scoatere la lumină — Idem (abr.). 7) Aceste — Te ia în bătaie de joc (fem.f.). 8) Jucător stricto-senso — Nord-est. 9) Interjecție — Batjocură. 10) Stadioane acoperite (deocamdată) — A se înălța. 11) Echipament la turnirurile medievale — Și el joacă. 12) Așa cîntă doar... — Poftă de joc.

Toma MICHINICI

Cuvinte mai puțin cunoscute: ARARA, ABT, ZIEM, INC.

dezlegarea jocului «CUVINTE ÎNCRUCIATE» apărut în nr. trecut

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	S	T	E	E		S	A	H	U	R	I
3	N		E	K		E	T	N	A		M
4	A	Z		P	A	D	E	S		S	U
5		G	R	U	M	I		A	R	A	R
6	0	L	A	R		T	I	T	U	L	A
7	0	P	I	B	A	R	O	S	I		E
8	A	T		E	R	O	R	I		A	T
9	Z	B	E	N		E	N		N	O	G
10	I		A	A		V	A	E	R	T	I
11	E		P	O	P	I	C	E		C	O
12		B	A	R	A	D	A		P	A	R

ORIZONTAL: 1) CALAMBUR — SPUNE. 2) ASADAR — EFTIMIU. 3) RIMA — APARARI — F. 4) ESE-NIN — NECULCE. 5) UT — AN — PI — AI — EM. 6) REA — ATAMAN — CAI. 7) INTEMEIAT — SUIS. 8) TOXINE — EVA — KM. 9) TENACI — INDIGO. 10) A — EC — SINT — SAVU. 11) CE — TS — A — IA — IST. 12) URS — ARGHEZI — KA. 13) TAUTU — OM — ORDIN.

CEASORNICUL LUI BARIȚIU

Cu prilejul împlinirii a 155 de ani de la nașterea cărturarului și patriotului transilvănean George Barițiu (născut la 12 mai 1812), prezentăm cititorilor noștri o interesantă și foarte puțin cunoscută biografie a sa (pentru perioada 1812-1883) scrisă chiar de el și gravată pe capacul ceasornicului său de buzunar de către un artist al miniatuurii, N. Vladica. Iată textul, descifrat după gravura mărită de trei ori pentru a putea fi citită:

George Barițiu, fiu al preotului Ioan și Ana mama. Născut în 12/24 mai 1812 în comuna Jucul de Jos, comitatul Cluj, în Transilvania. A studiat la gimnaziul și Academia din Cluj; apoi la Facultatea teologică de 4 ani în Blaj. A fost profesor de fizică tot în Blaj. A întemeiat prima școală comercială la 1836 la Brașov. La 1838 a înființat foaia politică «Gazeta Transilvaniei». A fost membru al Comitetului Național în 1848, zece luni, cât a durat Rezbelu Civil în Ungaria și Transilvania. Mai târziu, pe la 1863-1865, membru al Dietei la Sibiu, al Parlamentului imperial în Viena. Membru al Asociației literare în Transilvania și Academiei Române în București. Proprietar și redactor al ziarului politic «Observatorul». Căsătorit cu Maria, născută Belisariu. Are în viață cinci copii: Victoria Maria Juga, Jeronim, secretar la banca Albina, Aurelia, văduvă A. Vladu, Octavia, măritată Stănescu, Maria Bontescu. Trăiască Românișmul!

Originalul document se încheie cu semnătura artistului Vladica și cu data gravării — 17 noiembrie 1883, București.

În completarea biografiei, pînă în anul

1893 cînd a murit acest mare duhovnic al poporului său, — cum l-a numit Nicolae Iorga într-un articol din anul 1904 — reamintim că în perioada 1889-1891 George Barițiu a publicat lucrarea sa de bază *Părți alese din istoria Transilvaniei* pe două sute de ani în urmă (3 volume).

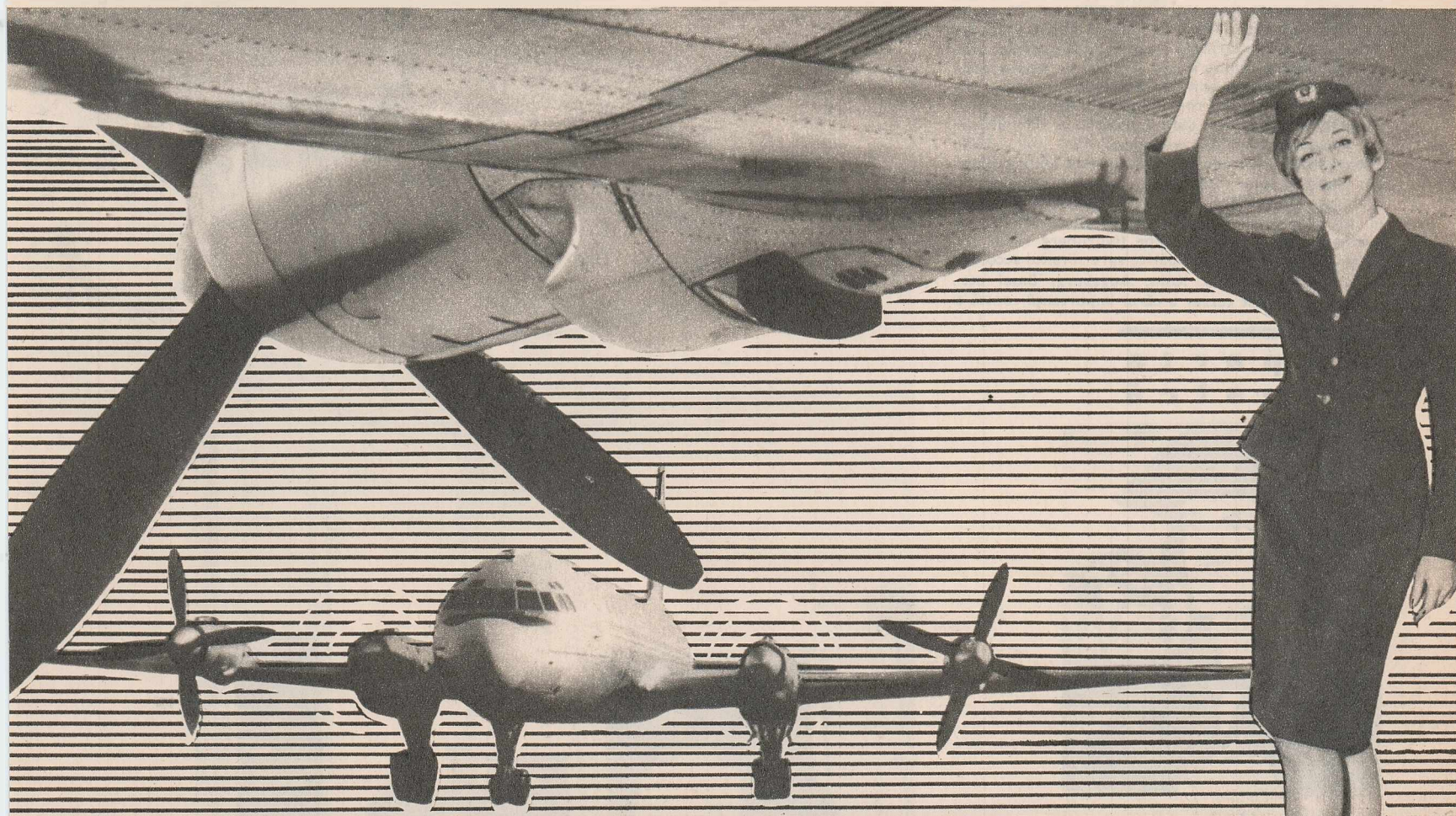
Ion MUNTEANU

SECRETARA BARONULUI ȘI FOLCLORUL NOSTRU

Da, ați recunoscut-o! Este Sue Lloyd, vedeta televiziunii engleze, cunoscută de telespectatori mai ales în rolul Cordeliei, temerara parteneră a lui John Mannering zis Baronul. Fotografia a surprins-o pe actriță la standul românesc al Expoziției internaționale «Căminul ideal» care a fost deschisă în primăvara acestui an la Londra. Sue Lloyd a achiziționat cu acest prilej o seamă de obiecte de artă populară românească; nu pentru celebrele colecții ale Baronului, ci pentru satisfacția ei personală.

RĂSPUNSURI LA JOCLUL NOSTRU APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

1. Opera din Paris.
2. Piața Sf. Petru din Roma.
3. Parlamentul din Londra.
4. Monumentul Tadj Mahal din Agra (India).

tarom

Pasagerii liniilor «TAROM», în afara condițiilor de securitate și confort, se bucură de tradiționala ospitalitate românească și de atenția deosebită a personalului de bord!

tezaurul de la sibiu

Copleșit de ani și fără descendenți direcți, baronul Samuel Brukenenthal, fost consilier intim al Mariei Tereza, fost guvernator al Transilvaniei (1777-1787), posesorul unor faimoase colecții de numismatică și pictură, de porțelanuri și mostre mineralogice, redactându-și testamentul, hotărăște ca întreg acest tezaur să devină, după moartea sa, patrimoniu public «spre a fi vizitat în anumite ore și anumite zile». Cu ani în urmă (1778-1786), el construieste în piața mare a Sibiului o clădire impunătoare unde își organizase colecțiile după gustul epocii. Faima acestora și mai cu seamă a celei de pictură depășise zidurile cetății de guvernământ. În Europa existau pe timpul lui Brukenenthal colecții faimoase, dar muzee complexe erau destul de puține, grija colecționarilor îndreptându-se cu deosebire spre arheologia greco-romană. Abia în 1824 își deschide porțile colecția de pictură londoneză The National Gallery. Luvrul este inaugurat în 1793, cu trei ani după ce colecțiile baronului fuseseră organizate muzeistic (1790). Mulți călători amintesc în memoriile lor faimoasa pinacotecă sibiană. Logofătul Dinicu Golescu, care vizitează orașul în 1826, notează în «Însemnare a călătoriei mele...»: «Și aici are baronul Brukenenthal o mare casă, întru care are bibliotecă cu cărți deosebite și strînsoare de cadre vrednice de vedere și multe lucruri din vechime...».

Biblioteca numără în prezent peste 235 000 volume. În anul 1817, când muzeul s-a deschis pentru public, fondul de cărți — 15 972 volume — provenea din biblioteca personală a baronului. În 1879 acestea i se adaugă tomurile aparținând Capelei, care își are începuturile în fosta bibliotecă a orașului înființată în jurul anului 1300. În decursul anilor acest tezaur se îmbogățește necontenit prin donații private și prin anexarea unor biblioteci importante cum au fost cele ale Academiei de drept din Sibiu (1885) și ale Muzeului de istorie naturală (1959). Se pare că dintre toate colecțiile pe care le strîngea cu pasiune, Brukenenthal prefera biblioteca. Emisarii săi cutreierau anticariatele Europel în căutarea edițiilor bibliofile, urmăreau licitațiile și purtau o vastă corespondență. Astfel se explică prezența în colecția de cărți a «Fizicii» și «Metafizicii» lui Aristotel, tipărituri venețiene din anii 1500, achiziționate cu prilejul vânzării de către Universitatea din Viena a unor dublete, a operelor complete în 8 volume ale lui Machiavelli (Londra, 1768), a lucrării în 10 volume a lui Martini, «Conchilienkabinett», cu desene de pictorul Fr. Hoppe (Nürnberg, 1788) etc. Circa 300 de incunabule tipărite spre sfîrșitul secolului al XV-lea la Veneția, Köln, Augsburg, Basel etc., completează acest tezaur a cărui importanță constă și

în faptul că însumează o colecție de documente și cărți prețioase pentru istoria Transilvaniei.

Galeria de tablouri, de notorietate mondială, a stîrnit și mai stîrnește admirația și comentarii pasionate. Proveniența pînzelor rămîne pînă azi în cea mai mare parte incertă. Theodor von Frimmel care cercetează în secolul trecut galeria afirmă că: «Omul cu luleaua la fereastră» de Franz van Mieris senior, «Judecata lui Paris» de Hendrick van Balen senior, «Eudymion cu suliță și corn», în genul lui G. Romano sau cele trei peisaje de Franz Boels ar fi făcut parte din colecția imperială și ar fi fost donate baronului de către Maria Tereza. Cert este că Brukenenthal și-a adunat cea mai importantă parte a tablourilor în perioada cît a stat la Viena, cumpărîndu-le fie direct de la pictori, fie făcînd achiziții la licitații sau prin intermediul negustorilor de tablouri. 23 de săli adăpostesc astăzi o parte din importantul tezaur care cuprinde lucrări din școala flamandă (Rubens, «Ignatiu de Loyola») și «Franciscus Xaverius»; Anton van Dyck, «Moartea Cleopatrei»; Frans Snyders, «Bucătăreasa»; Frans Floris. «Suzana în baie» etc., etc.), din cea olandeză (reprezentată mai ales de mici maeștri din centrele din Utrecht și Harlem), din cea germană, austriacă și italiană (Tiziano, «Ecce Homo» etc.). Pictura românească este bogat reprezentată prin autorii ei cei mai de seamă, de la Grigorescu, Andreescu, Aman, Luchian, pînă la Șirato, Petrașcu, Dărăscu, Pallady sau contemporani ca Ghiață, Ciucurencu, Lucian Grigorescu etc.

În secolul al XIX-lea, paralel cu Muzeul Brukenenthal, lua ființă la Sibiu Muzeul «Astrei» care însuma importante colecții de istorie, etnografie și artă și «Muzeul Carpatin» de științe naturale. În anul 1949 toate acestea au fost reunite într-o singură instituție, formînd un adevărat complex muzeistic, care a fost îmbogățit an de an cu piese de incontestabilă valoare. Secția de istorie naturală a actualului muzeu posedă peste 630 000 de piese. În 1963 secția de etnografie și artă populară cuprindea 19 239 de obiecte: o colecție de ceramică românească, săsească și maghiară, obiecte lucrate în lemn (vase, instrumente muzicale, mobilier), textile și o superbă colecție de costume naționale din diferite zone ale Transilvaniei.

În ultimii ani în cadrul complexului muzeistic Brukenenthal a luat ființă Muzeul tehnicii populare. Situat în Dumbrava Sibiului el își propune să fie o ilustrare vie a istoriei tehnicii țărănești de pe meleagurile românești.

Cu 150 de ani în urmă se inaugura în impunătoarea clădire din piața mare a Sibiului acest muzeu. Călători de-a lungul timpului s-au abătut prin orașul transilvanian anume ca să vadă colecțiile faimoase în Europa. Interesul și admirația vizitatorilor au rămas aceleași și astăzi. Cine trece prin Sibiu face obligatoriul popas prin sălile care găzduiesc atîtea comori ale artei.

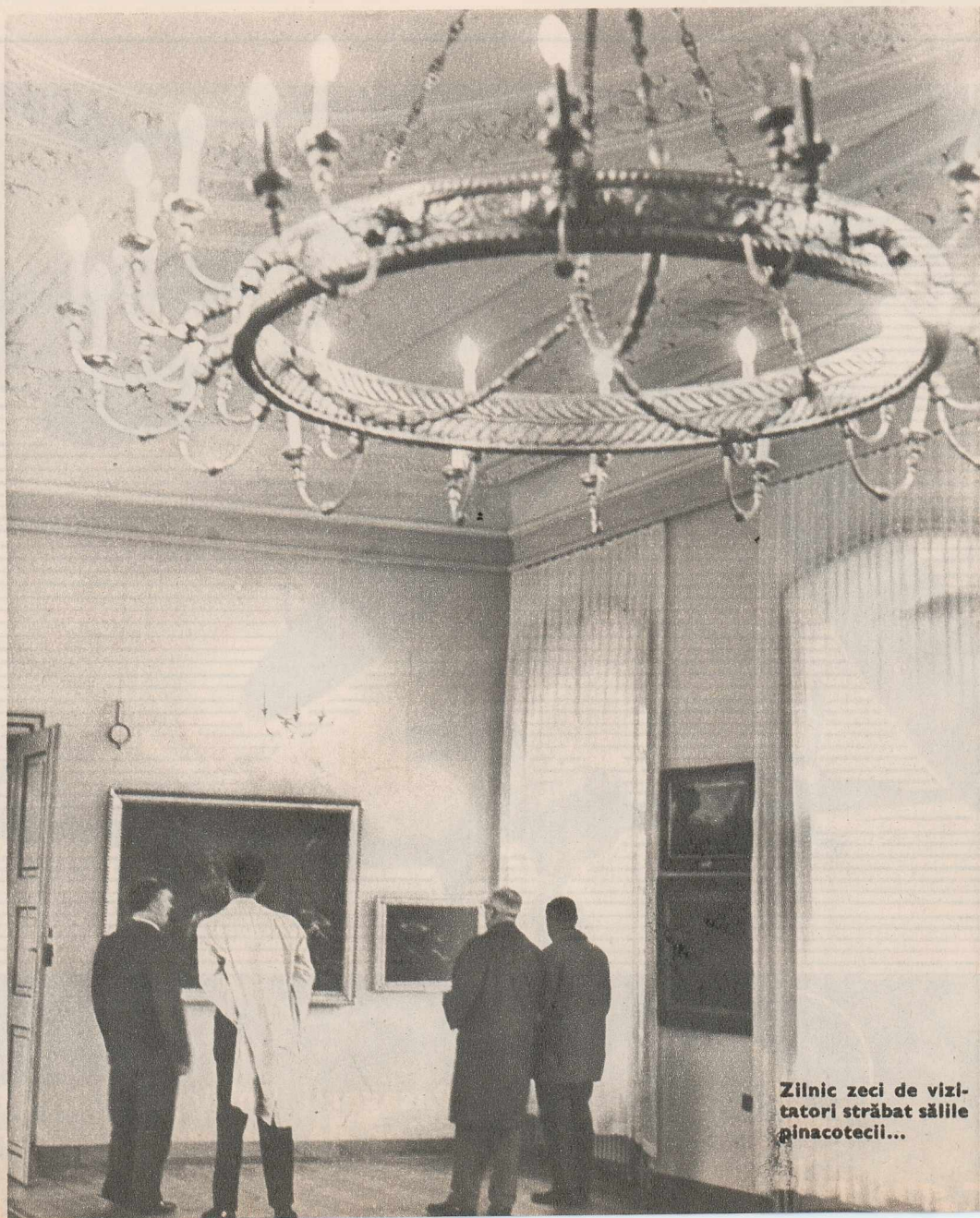
I. CORIBAN
Reproduceri fotocolor
de S. CERNESCU

coperta noastră

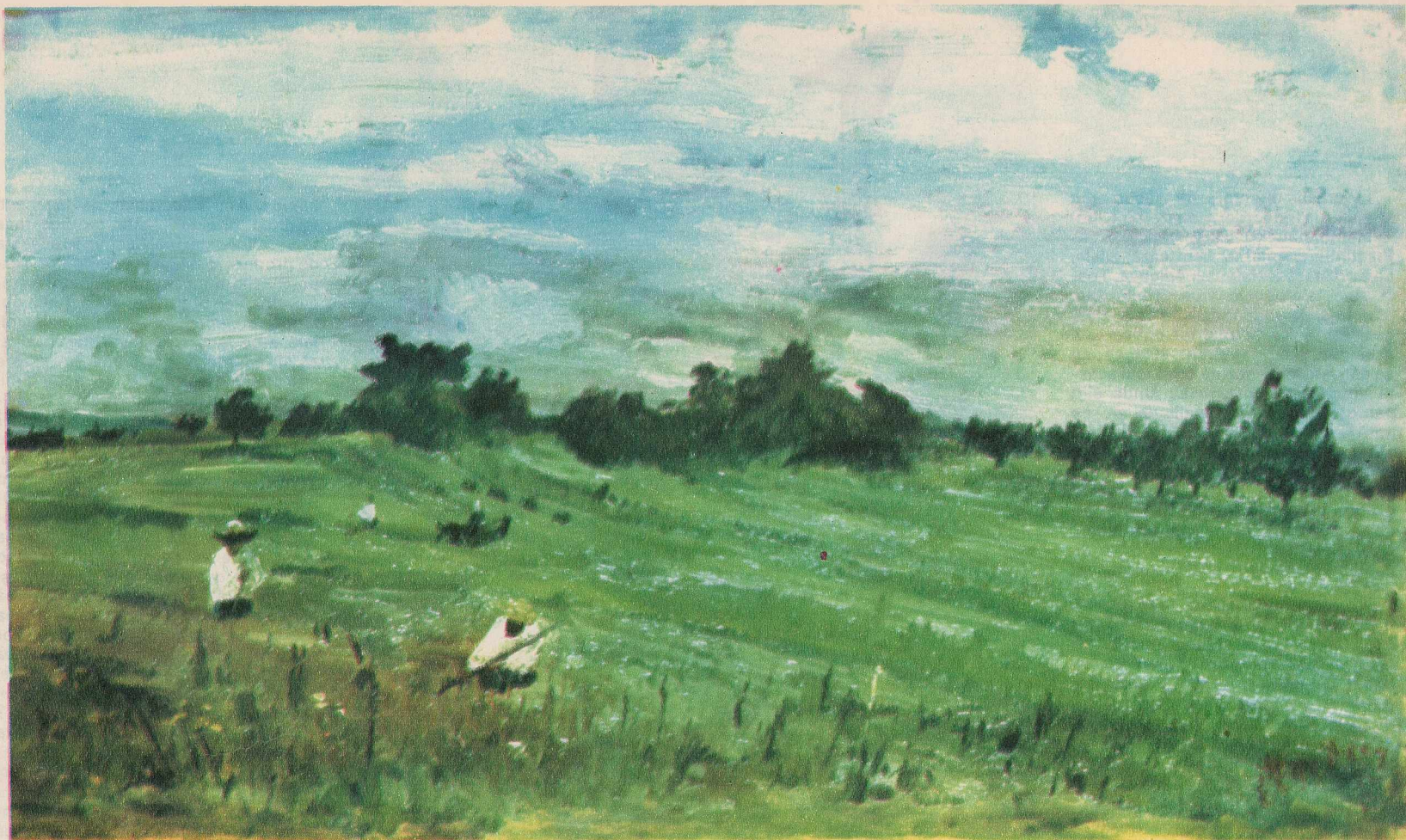

«Portretul unui bărbat», opera pictorului german Jörg Breu (1480-1537), una din comorile picturii europene aflate în Muzeul Brukenenthal din Sibiu (ulei pe lemn — 0,404×0,310 m).

Reproducere fotocolor
de S. CERNESCU

Zilnic zeci de vizitatori străbat sălile pinacotecii...

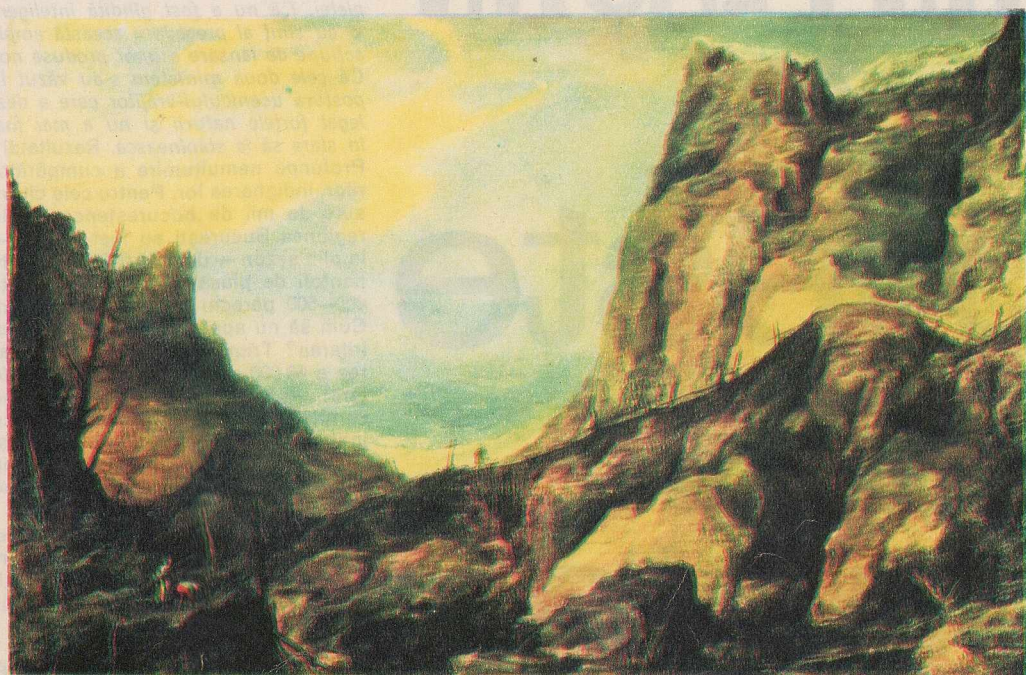

ION ANDREESCU (1850-1882): «Peisaj cu secerători»
— ulei pe lemn (0,170 × 0,262 m).

THEODOR PALLADY (1871-1956): ▶
«Natură statică cu iepure și flori» —
ulei pe carton (0,800 × 0,600 m).

JOSSE DE MOMPER (1564-1635): «Stînci» — ulei pe
lemn (0,520 × 0,820 m).

MARINUS VAN REYNERSWAELE
(1497-1570): «St. Jerôme» — ulei pe
lemn (0,820 × 0,820 m).

Tovarășii directori de resort din Ministerul Industriei Ușoare sînt literalmente năucii. Exasperați. Textin-Plastinul acesta le scurtează zilele. Le epuizează rezistența nervoasă. Toată ziua telefoanele țîrîie. Toată ziua sînt trași la răspundere. Toată ziua, gazetarii — cu ticurile lor critice — îi asasinează cu întrebări: «De ce nu se găsește în magazine produsul acesta anunțat cu atîta vîlvă? Unde sînt pantofii din plasă, pe cît de șic pe atît de convenabili?» Spiritele au fost ațîțate, apetitul cochetăriei feminine trezit, cumpărătorii pregătiți psihologic, cum se cuvine. Numai că acest produs minunat, sublim, lipsește, nu chiar cu desăvîrșire, dar aproape... Deși, dacă e să credem realitățile de pe hîrtie, adevărul e altul, mult mai trandafiriu:

«Producem anul acesta 7 000 000 perechi de pantofi Textin-Plastin, cu 5 000 000 mai mult ca anul trecut. Am realizat planul trimestrului I — 1 450 000 perechi — cu doar 85 000 restanță. Ce putem face mai mult? În fond noi am respectat cererile comerțului...»

Tovarășii directori I. Pivniceru și C. Gheorghiescu sînt cît pe-acî să ne convingă.

Poți să nu-i crezi cînd îți joacă în fața ochilor cifre cu atîtea zerouri? Îi crezi... Vinovații sînt deci vizavi, la comerț, conchidem noi.

La direcția de resort a Ministerului Comerțului Interior, aceeași buimăceală. Mai potolită totuși de cînd în mapa directorului O. Drăgoi există o hîrtiuță în care se dovedește negru pe alb că s-a cerut industriei o suplimentare de 100 000 perechi pantofi din plasă de relon. «Să ni-i dea, că-i vindem ca pîinea caldă». Îi crezi și pe dumnealor... În fond, dacă cererea este atît de mare, dacă Textin-Plastinul acesta a avut un asemenea succes «de casă», cu ce sînt de vină și unii și alții?

Așadar, e drept, vinovații — cam fără vină — sîntem în ultimă instanță noi, cumpărătorii, care ne repezim cu atîta lăcomie asupra unui produs nou, fără a dovedi o fărîmă de înțelegere omenească pentru bunăvoința și eforturile conjugate ale celor două ministere și mai ales pentru greutatea lor. Ne retragem, pocăliți, reproșurile...

Dar tovarășii directori au făcut un mic gest tactic greșit: ne-au arătat cifre. Ne-au trezit și nouă pofta pentru statistici. Cerem cifre. Și la aflarea lor rămînem de-a dreptul perplecși. Știi cîți pantofi din plasă au fost prevăzuți pe trimestrul I din cantitatea de 1 450 000 perechi? 53 000 perechi. Ați citit bine: 53 000 din aproape 1 500 000, iar din aceste 53 000, 10 000 perechi au rămas în restanță!!

Alte 84 000 din totalul încălțămîntei sînt pantofi de damă cu fețe de in și bumbac, iar restul papuci de casă, sandale, papuci de copii din p.v.c. și skai... Restul, adică sute și sute de mii. Aici, lucrurile încep să nu ne mai placă de loc: toată reclama aceea gălăgioasă începută încă din februarie vorbea aproape în exclusivitate de acești cocheti pantofi din plasă de relon care înlocuiau, la prețul de 70 lei, un produs similar — firește, mai de calitate — ce costase 275 lei!

Directorii din M.I.U. ne-au spus, ridicînd disperați mîinile la cer: «Nu puteam face mai mult. În fond, aici sînt antrenate și uzinele Săvinești, pentru fire, și «Tinăra gardă», pentru tricotarea lor. Noi de fapt sîntem la dispoziția lor...»

Oare nu se putea într-adevăr face

nimic? Am aflat, chiar de la acești tovarăși directori, cîte se pot face totuși cîteodată: toată acțiunea aceasta de producere masivă a pantofilor Textin-Plastin a început în noiembrie trecut. În mai puțin de două luni, opt fabrici au reușit, cu utilajul existent, fără a se face vreo investiție în plus, să-și adapteze producția la aceste articole. În mai puțin de două luni, peste 2 000 de muncitori au fost calificați pentru aceste produse. Se poate? S-a putut. Numai că lucrurile nu au fost pînă la capăt gîndite cu cap. Toate materiile prime din care sînt făcuți acești Textin-Plastin sînt produse în țară: și p.v.c., și p.v.c.-expandat, și textilele din in-bumbac, și plasa relon. Oare nu se putea, atunci cînd s-a pornit o acțiune atît de amplă și serioasă, să se prevadă exact cererea și necesitățile pieței, oare nu se putea presupune că pantofii de plasă se vor vinde atît de bine, oare nu se putea discuta din vreme și cere din vreme, atît Săvineștiului cît și «Tinerei gârzi», cantitățile necesare de plasă din relon? Inginera șefă Iulia Stamatoiu de la «Tinăra gardă» ne demonstrează contrariul: i s-a cerut fabricii să împletească pe trimestrul I, 4 380 m² plasă de relon, ea a livrat 4 900 m², iar după suplimentările de pe trimestrul II, va produce 7 300 m². Nu se puteau oare contracta cantități sporite încă din primul trimestru? Se puteau.

Și încă ceva: din cele opt fabrici ce produc Textin-Plastinul, numai una singură — «Modern»-Timișoara — i s-a încredințat pantofii din plasă. Celelalte produc, harnice, sandăluțe și papuci de casă... Nici așa nu merge: o singură fabrică nu are practic capacitatea de a răspunde unei cereri atît de mari.

Și la Ministerul Industriei Ușoare există o hîrtie-plăpumioară: aceea în care comerțul solicită pentru primul trimestru doar 50 000 perechi de pantofi din plasă. Hîrțile vorbesc, nu le putem contesta existența reală, oricît ne-ar asigura directorii de resort că necesarul formulat verbal era cu mult mai mare. Ca mai întotdeauna, comerțul a fost rezervat în ce privește cantitățile comandate, a vrut întîi să sondeze, să vadă, să încerce.

Ce semnifică însă toată această poveste penibilă cu Textin-Plastinul? Că de fapt, nu este binecunoscută cererea pieței. Că nu a fost gîndită inteligent și cu simț al prevederii această amplă acțiune de lansare a unor produse noi. Că cele două ministere s-au văzut în postura ucenicului-vrăjitor care a dezlegat forțele naturii și nu a mai fost în stare să le stăpînească. Rezultatul? Profunda nemulțumire a cumpărătorilor, indignarea lor. Pentru cele cîteva sute de mii de bucureștene și din regiunea București au fost oferite — în plin sezon — doar 15 000 de perechi pantofi de plasă, date cu țîrîita, cîte 400—500 perechi la cîte un magazin. Cum să nu apară cozile, inghesuiala, iritarea? Trimestrul II prevedea livrarea a 69 000 perechi (firește, pe toată țara). Poate că se va reuși mărirea cantității după acest scandal public intitulat, poetic, «Un pantof frumos și fin: Textin-Plastin», pentru potolirea căruia își sparg acum capul o mulțime de oameni.

Am fi preferat să ne plătim, fiecare, prețul unei perechi de Plastin. Acum însă credem că istoria Textin-Plastinului va trebui să fie plătită de alții. Mai scump.

TEXTIN-PLASTIN.

O poveste cu venin

carte

● Alte câteva traduceri: V. Axionov — La jumătatea drumului spre lună (povestiri reprezentative din scrierile acestui autor); Nunta de Mihailo Lalic, omanier iugoslav contemporan; Faunda a clasicului argentinian Domingo Sarmiento; Exil interior, roman al pianistului Miguel de Galabert și Nuclele de Stendhal.

● Nr. 1 al Revistei de istorie și eorie literară este închinat aproape în întregime acad. Perpessiciu, cu prilejul împlinirii vârstei de 75 de ani. Semnează: Tudor Arghezi, Al. Rosetti, Al. Hribovide, Mihai Beniuc, Al. Dima, Vladimir Streinu, Eugen Jebeleanu, Liviu Iuscu, Ovidiu Papadima, Ov.S. Crohmăliceanu (grupajul de omagii); urmează o neașteptată schiță de excurs autobiografică scrisă de cel sărbătorit, după care o rubrică de studii semnate de M. Jovcov, Paul Cornea, Marin Bucur, Eugen Simion, Dan Simionescu, Stancu Iu, I.C. Chișinău și T. Virgolică care abordează aspecte parțiale ale operei și activității scriitorului. O schiță biografică și o cronologie ar fi putut întregi ericit această contribuție istorico-literară.

● Cartea Mironei de Cella Serghi, oman cu oarecare trecere la vremea lui i propulsabil și astăzi, a apărut în recenta colecție a Editurii pentru literatură «Romane de ieri și de azi». Ne-am bucura dacă dintre romanele de ieri s-ar alege și altele cele de azi, iar dintre cele de azi, pe cât posibil, cele «de mline».

● Un nou volum de versuri ale lui Mihai Beniuc intitulat Alte drumuri. Fond, motivele și temele fundamentale în genere tot cele știute, ale poeziei, însă am zice că acest «Alte drumuri» se potrivește mai ales calității poeziilor, unele dintre ele adevărate capodopere. Oricare caz e unul dintre cele mai bune volume ale poetului.

● O ediție cuprinzătoare (în patru volume) din Scrierile conștiințosului, rofundului și adesea surprinzătorului rin subtilității critice — Pompiliu Constantinescu — pregătește la Editura pentru literatură Constanța Constantinescu două volume au și apărut în librării, u o prefață de A. Felea.

● Doina Sălăjan revine în librării cu n volum de Versuri (E.P.L.), reprezentative pentru evoluția poetei, mai expresivă și matură acum, mai controlată e expresie, atență la raportul dintre mensiunea poeziei și puterea ei de gesticie.

● În colecția «Cele mai frumoase poezii» (care ni se dau cam cu zgîrcenie totuși) a Editurii tineretului două apariții, adică o reapariție (Sonetele luiakespeare, traduse și prefațate de Ionrunzetti) și o primă apariție: Versuri e Eugenio Montale (traducere de Ileanconstantin, prefață de Edgar Papu).

cinema

Kirk Douglas

● La sfîrșitul acestei săptămîni, o manifestare tradițională: «Zilele filmului cehoslovac». Vor fi prezentate câteva realizări recente ale cineaștilor cehoslovaci: Doamna de pe șine (L. Rychman), Bunicul Kilijan și eu (Jiry Hanibal), A dispărut un Fragonard (Jaroslav Mach).

● Spartacus. Unul din giganții giganților cinematografiei. Cineastul american Stanley Kubrick a scuturat genul blestemat al superproducției de hulă și superficialitate, dăltuindu-și filmul cu înțelegere, respect istoric și sensibilitate. Montarea grandioasă nu este făcută doar să-ți ia ochii, ci este pusă în slujba celei mai nobile cauze de pe acest pămînt: libertatea ființei omenești. De acum încolo, pentru tineret (și nu numai pentru el) Spartacus cel cunoscut din primele cărți de școală va avea chipul actorului Kirk Douglas. În alte roluri, alți mari actori: Laurence Olivier, Charles Laughton, Peter Ustinov. Mai apar: Jean Simmons și Tony Curtis. Filmul a fost distins în 1960 cu Premiul Oscar pentru cea mai bună fotografie, scenografie și cele mai bune costume.

Michèle Mercier

● Reîntoarcerea pe pămînt. Un film care ne trezește interesul trepat-trepat, pe măsură ce descoperim că întrebările răvășitoare ale eroilor (traumatizați sufletește de război) sînt și ale noastre, pe măsură ce răspunsurile pe care nuși le pot da, cad în seama noastră. Regia: Stanislaw Jedyryka (R.P. Polonă). În rolurile principale: Stanislaw Mikulski («Atentatul», «Taxiul morții», «Întîlnire cu spionul») și Ewa Krzyzewska («Ucigașul și fată», «Suzana și băieții», «Faust XX»).

● Succes, Charlie. O aventură (nu lipsită de câteva bune suspense-uri) ce se vrea inobilată, drept care se înfășoară în haina unor mobiluri umanitariste. În fruntea distribuției — un actor cu farmec, necunoscut spectatorilor noștri: Eddie Constantine. Îi secondează, într-un rol de mai mică înțindere, un mare actor: Albert Prejean. Regia: Jean-Louis Richard.

● Angelica și regele. Seria a III-a (și vor mai urma și altele) din șirul peregrinărilor sentimentale ale eroinei mult prea binecunoscute. Atenție: de data aceasta repara te contele Peyrac, spre marea bucurie a iubitorilor lui Robert Hossein. Bunele noastre cunoștințe, Michèle Mercier, Jean Rochefort, Claude Giraud, sînt însoțite și de cîteva actori mai puțin știuți: Samy Frey, Jacques Toja.

● Un documentar ce nu trebuie pierdut: Fabrica de împachetat fum, pentru ascuțimea observației jurnalisticocinematografice. Scenariul și regia: Ion Moscu («Navigatori care dispar»). Imaginea: W. Goldgraber («Stuf», «Navigatori care dispar»).

● Michel Simon, a cărui reîntoarcere în cinematografie cu filmul lui Claude Berri «Bătrînul și copilul» este triumfală, a fost solicitat de Marguerite Duras pentru ecranizarea — după romanul propriu — «După-amiaza domnului Andemas».

disc

Din recitalul dat de Lola Bobescu în septembrie 1966 la București, casa noastră de discuri a ales cele mai strălucitoare piese, cu concursul pianistei Mariana Kapdebo. Lola Bobescu, violonistă de faimă internațională, profesoară la catedra deținută odinioară de ilustrul Ysaye la Conservatorul din Liège, a realizat o frumoasă carieră muzicală, cucerind nenumărate premii la diverse concursuri internaționale:

● Sonata în mi major pentru vioară și pian, nr. 3, de Johann Sebastian Bach prilejuiește solistei Lola Bobescu o apropiere emoționantă, de o rară puritate — mai ales în «adagio ma non tanto» — de fondul luminos al acestei culmi a scriiturii bachiene.

● Cele «Patru comentarii» (I. Pe o temă de Francisco Salinas, II. Pe o temă de Jose Bassa, III. Pe o temă de Rafael Angles, IV. Pe o arie de dans de Pablo Esteve) ale lui Joaquín Nin ne comunică, datorită solistei, patosul dansului și melopeei spaniole.

● «Suita italiană» (Igor Stravinski-Samuel Duskin) ni-l înfățișează pe strălucitul compozitor în cea mai limpede și mai caldă fază a creației sale, cele câteva decenii în care neoclasicismul său a dominat scena muzicală a sălilor de concert. Lola Bobescu și Mariana Kapdebo reușesc o elocventă exprimare a unui univers spiritual de-o rară precizie (ECE-0261).

muzică

● Pianistul elvețian Harry Datyner și dirijorul Mircea Cristescu colaborează în această săptămînă, împreună cu Filarmonica «George Enescu», nu numai în obișnuitele concerte de simbătă și duminică ci și pentru un program special, la 16 mai. Ascultăm deci la Ateneu în cadrul stagiunii obișnuite (13-14 mai): Concertul pentru pian și orchestră nr. 1 de Béla Bartók, «Variațiuni cinematografice» de D. Capoianu și Suita «Amorul vrăjitor» de Manuel de Falla.

Marți seara, concerte pentru pian de Beethoven, Honegger și Chopin.

● Violonista japoneză Yuriko Kurokuma este solista concertului de Paul Constantinescu, inclus în programul Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii din 18 mai. Dirijează Emanuel Elenescu. Două piese pentru orchestră — primă audție — de Adrian Rațiu și «Marea» de Debussy completează afișul (Studioul de concerte al Radioteleviziunii).

● Formația de muzică ușoară «The Guys» din Anglia inaugurează stagiunea estivală la Parcul de cultură și odihnă în zilele de 15, 16, 17 și 18 mai. Soliști vor fi Christel Bird și Richy Burness.

● În Sala mică a Palatului, Varujan și Florina Coghian și-au anunțat în 16 mai un recital: Beethoven, Dumitru Bughici, Hindemith, Ysaye, Kreisler, De Falla.

Emanuel Elenescu

plastică

● Retrospectiva de pictură și sculptură «Războiul pentru independență — 1877». O cuprinzătoare expoziție care oglindește, prin mijlocirea artelor plastice, năzuința și lupta pentru independență a poporului român. Un prilej de a revedea importante opere de autori clasici — Grigorescu, Aman, Sava Henția etc. — și câteva lucrări ale artiștilor contemporani (Muzeul de artă).

● Kós András — sculptură. Ghipsul sau alumiul, lemnul, piatra sau marmura îi sînt egal apropiate artistului, sau mai bine zis le lucrează cu egală pasiune, pentru a revela cu maturitate expresiile interioare ale personajelor. Dintre cele 23 de lucrări, remarcăm compozițiile «Trei femei» și «Mama cu fată» (Galeriile de artă, bd. Bălcescu nr. 23).

● Valeriu Boborelu — pictură. Lucrarea care-l reprezintă poate cel mai mult pe artist este cea intitulată «Copac», o plămăuire multicoloră, navă și infanțilă. Culoarea îl terorizează pe Boborelu, îl obsedează și-l domină. Compo-

zițiile își au izvorul într-o inspirație folclorică nefiltrată și neasimilată îndeajuns. personajele de pe pinze aducîndu-ne aminte de cele de turtă dulce (Sala Kalindru).

teatru

Finalul stagiunii teatrale se desfășoară «cuminte». Din păcate nu putem consemna în plus, față de cele remarcate în numerele noastre din aprilie, nici un eveniment teatral de o calitate deosebită. Și ritmul spectacolelor pare mai obosit!

● Succese românești peste hotare! Au sosit primele ecouri din presă, cronici elogioase la adresa spectacolelor Teatrului Tîndărică ce și-a început turneul în Franța cu orașul Nanterre.

● Procesul Horia de Al. Voitin a văzut lumina rampei și pe scena Teatrului Național din Craiova în regia lui Miron Niculescu, care a solicitat eficient capacitățile dramatice ale interpreților într-un spectacol al cărui mesaj răsună limpede, convingător, în ciuda unor scene mai puțin expresive și a decorului sărac.

Vasile Cosma

Drept care trebuie citați Vasile Cosma (Horia), Papil Panduru (Cloșca), Ion Paulescu, N. Radu.

● Romulus cel Mare — la Studioul de teatru al studenților Institutului «I.L. Caragiale». Piesa lui Dürrenmatt e dezvoltată în implicațiile ei contemporane (regia, Sanda Manu) cu un dinamism spectaculos, dar cu lipsă de greutate artistică în multe roluri. Constantin Doljan, protagonistul, e un talent autentic, în formare. În alte roluri, Alina Ciurdăreanu, Sorin Postelnicu, Dan Nușu.

● Revistele literare din provincie protestează pe bună dreptate cu privire la calitatea unor turnee bucureștene (fapt pe care noi l-am mai consemnat). Exemplu — vezi croniclele din «Tribuna» și «Cronica» la teatrul cu «Dincolo de zare» al Teatrului «C.I. Nottara», cu o reprezentare mediocră.

● Și fiindcă vorbim de turnee — zilele acestea a plecat într-un lung turneu secția de estradă a Teatrului «B.St. Delavrancea». Această unitate artistică prezintă un spectacol foarte slab, neartistic — «Ca-n filme» — în care text, regie, balet, muzică sînt pastişe minore de revistă, solicitînd cheltuieli nejustificate. Ce rost avea ca estrada regiunii să întreprindă un turneu în toată țara cu un asemenea spectacol?

televiziune

DUMINICĂ 14 MAI. Una din cele mai constante și — s-o recunoaștem — mai gustate emisiuni: fotbalul (după-amiază) ● Recitalul unui distins interpret: violonistul Ion Voicu (19.30) ● La cererea telespectatorilor — o întîlnire cu Raveca Săndulescu, Irina Loghin, Ștefan Lăzărescu în cadrul emisiunii Interpretul preferat (19.50) ● După 25 de minute de Varietăți pe peliculă (20.10) avem prilejul să vedem filmul lui Fritz Lang «Ministerul groazei» realizat după cunoscutul roman cu același titlu al lui Graham Green (20.35)

Vasilica Tastaman

● În încheierea programului de seară — revedere cu Betty Curtis, interpreta italiană de muzică ușoară care ne-a vizitat de curînd țara (22.05).

MARTI 16 MAI. Reținem: Aventurile lui Robin Hood (19.30) ● O emisiune economică În direct: industria locală și cerințele cumpărătorilor (20.00) ● Seară de teatru: un promițător spectacol oferit de studenții Institutului de artă teatrală și cinematografică cu piesa «Ultima oră» a lui Mihail Sebastian (20.30).

MIERCURI 17 MAI. «Nestemată argeșene» este titlul unei pagini a Atlasului folcloric (19.30) ● Teledronica economică — cu subiect rezervat (20.00) ● O emisiune care deși e pe bază de electroni nu e științifică. Se întîlnează «Electronii... în muzică și dans». E clar, nu? (20.30) ● «Pășind prin Moscova» — un film realizat de studiourile sovietice (21.00).

JOI 18 MAI. În această zi, un program destul de încercat dar variat, din care desprindem: emisiunea La ordinea zilei pe tema organizării științifice a producției și a muncii (19.40) ● Teleglob ne îmbrăie cu o călătorie pe meleaguri iugoslave (20.00) ● Un Moment muzical, recepționat direct de la Sofia (20.30) ● La Studioul Mic — doi apreciați actori de comedie, Vasilica Tastaman și Dumitru Furdul, în scenariul «Insomnie» de Dumitru Solomon (20.50) ● O emisiune de știință (21.15) ● Parada vedetelor (21.45) ● Emisiunea de artă plastică De la Giotto la Brâncuși (22.00) ● În sfîrșit, în cadrul ciclului Mari ansambluri ne vom întîlni cu o faimoasă formație: Ansamblul «Ciprian Porumbescu» din Suceava (22.20).

VINERI 19 MAI. Dacă lăsam deoparte rubricile «tradiționale» de vineri, nu ne mai rămîne de semnalat decît: o emisiune de muzică ușoară Cîntecul tineretii (19.30) și comedia cinematografică a studenților polonezi «Se întîmplă numai duminică» (21.20).

SIMBĂTĂ 20 MAI. Program bogat și destul de judicios alcătuit: rubrica consacrată dezbatelor cetățenești Față-n față ne propune: «Prestări de servicii către populație». Interesant, dar nu-i prea largă tematica? (19.30) ● O emisiune geografică Virtuozii baletului (21.00) ● Serialul Sfîntul (21.30) ● Și nelipsita emisiune muzicală de sfîrșit de săptămînă, prilej să ne întîlnim cu cîteva tineri și apreciați interpreți: Anda Călugăreanu, Ileana Popovici, Pompiila Stoian, Cornel Fugaru și alții (22.20).

● Între 12 și 21 mai vor avea loc la București Zilele nucleare franco-române în organizarea Institutului de fizică atomică al Republicii Socialiste România și a Comitetului francez pentru energia atomică. Avînd drept principal obiectiv dezvoltarea relațiilor pe plan științific dintre cele două țări, această manifestare va consta dintr-o expoziție (deschisă într-unul din pavilioanele Expoziției din Piața Științei) și un colochiu care va dezbate cîteva probleme de specialitate de mare actualitate și interes major.

zilele nucleare franco-române

● Între 12 și 21 mai vor avea loc la București Zilele nucleare franco-române în organizarea Institutului de fizică atomică al Republicii Socialiste România și a Comitetului francez pentru energia atomică. Avînd drept principal obiectiv dezvoltarea relațiilor pe plan științific dintre cele două țări, această manifestare va consta dintr-o expoziție (deschisă într-unul din pavilioanele Expoziției din Piața Științei) și un colochiu care va dezbate cîteva probleme de specialitate de mare actualitate și interes major.

sport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 19 din 14 mai 1967.

I. «U» Cluj-Rapid	1 X
II. C.S.M.S.-Polit. Tim.	1
III. U.T.A.-Steagul Roșu	1
IV. Dinamo-Farul	1
V. «U» Craiova-Steaua	1 X
VI. Dinamo Pit-Petrolul	1
VII. A.S.A.-Minerul B.M.	1 X
VIII. Gaz-Metan-C.F.R. Tim.	1
IX. Mantova-Juventus	X
X. Lecco-Venezia	1
XI. Brescia-Foggia	1
XII. Torino-Milan	1 X
XIII. Cagliari-Lanerossi	1

FLACARA. Redacția: București, Piața Științei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112. Or. 35. Telefon 17.69.10 — int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

MOTORETA „CARPAȚI“

UN VEHICUL EXCELENT PENTRU AMATORII DE DRUMETIE

Costul transportului pentru două persoane (145 kg) pe o distanță de 10 km, inclusiv uzura pieselor, este de circa 0,45 lei.

Consum benzină: circa 2 litri la 100 km.

Viteză de regim: 40 km/oră;
viteză maximă: 55 km/oră.

Prețul motoretei «CARPAȚI»: 4 190 lei.
Se vinde și cu plata în rate.

Elegantă
în fiecare zi
folosind
stofele
de calitate
„LIBERTATEA“

SIBIU

Sortimente bogate, desene și culori variate